

STIPRI KARIUOMENĖ – SAUGI, GARBINGA IR IŠDIDI LIETUVA

Sekmadienis, gegužės 17 d. (Marijampolė). Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvavo Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės šventėje.

Sveikindama Marijampolėje susirinkusius karius, miesto gyventojus ir svečius, Prezidentė pabrėžė, jog moderni ir auganti šalies kariuomenė yra laisvos Lietuvos laimėjimas.

„Kariuomenės ir visuomenės diena – vienybės ir laisvės šventė. Didžiuojamės mūsų ginkluotosiomis pajėgomis, kariais ir kiekvienu piliečiu, pasirengusiu saugoti ir ginti savo valstybę. Daugiau kaip tūkstantis savanorių, apsišprendusių tarnauti Lietuvai, rodo, kad Tėvynės gynėjų ir pokario partizanų dvasia yra gyva”, – sakė Prezidentė.

Pasak šalies vadovės, stipri kariuomenė – saugios, garbingos ir išdidžios Lietuvos pagrindas. Šiandien, kai visas pasaulis iš naujo

įvertina laisvės kainą ir taikai kylančiais grėsmes, mūsų šaliai ypač svarbi NATO sąjungininkų parama. Aktyvus jų dalyvavimas ir bendradarbiavimas su Lietuvos kariais rodo tvirtą pasiryžimą ginti Baltijos šalis.

Renginyje Prezidentė apžiūrėjo Lietuvos kariuomenės ir NATO sąjungininkų ginkluotę bei sunkiąją šarvuotą techniką – tankus „Abrams”, pėstininkų kovos mašinas „Stryker” ir „Boxer”, šarvuotus transporterius „Pandur”. Taip pat bendravo su mūsų šalyje dislokuotų JAV, Vokietijos, Portugalijos, Norvegijos ir Italijos karinių pajėgų kariais.

Pagerbiant pokario partizanų atminimą, šventės metu buvo surengta istorinė karinė operacija, pristatanti Laisvės kovotojų veiksmus. Renginio dalyviai galėjo apžiūrėti partizanų bunkerio maketą, ginkluotę, susipažinti su partizanų buitimi ir gyvenimo

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvavo Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės šventėje.

LR Prezidento kanceliarijos nuot. R. Dačkus

sąlygomis.

Šiemet Lietuva mini Kalniškių mūšio 70-ąsias metines. Pietų Lietuvoje vyku-

sios atkaklios kautynės tarp partizanų ir okupantų įėjo į Lietuvos istoriją. Laisvės gynėjai parodė išskirtinę

drąsą ir sugebėjo atsilaikyti prieš dešimteriopai didesnes priešininkų pajėgas.

Prezidentės spaudos tarnyba

POPIEŽIUS KANONIZAVO DVI VIENUOLES IŠ PALESTINOS

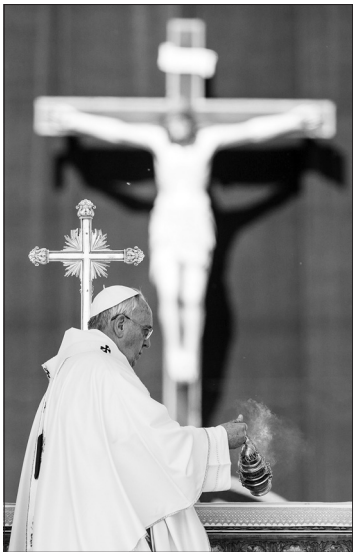
Vatikanas, gegužės 17 d. (ELTA). Popiežius Pranciškus kanonizavo dvi XIX a. tuometinėje Osmanų imperijos valdomoje Palestinoje gyvenusias vienuoles, kurių gimtoji kalba buvo arabų, skelbia BBC.

Mari Alfonsina Gatas (Marie Alphonsine Ghattas) ir Mariam Bovardi (Mariam Bawardi) buvo dvi iš keturių naujų šventųjų, kurių vardai buvo paskelbti Romos Šv. Petro aikštėje.

Paskelbimo šventaisiais ceremonijoje dalyvavo daugiau nei 2 tūkst. krikščionių piligrimų ir Palestinos prezidentas Mahmudas Abasas (Mahmoud Abbas).

Tokiu žingsniu Vatikanas reiškia savo paramą mažėjantiems krikščionių bendruomenėms Vidurio Rytuose.

Gegužės 16 d. popiežius Pranciškus susitiko su

Popiežius Pranciškus kanonizavo dvi vienuoles iš Palestinos.

EPA-ELTA nuotr.

Palestinos prezidentu M. Abasu ir aptarė su juo palestiniečių ir Izraelio konflikto sureguliuavimo klausimus. Be to, popiežius Palestinos prezidentą pavadino „taikos angelu”.

RAGINA GRAŽINTI KARO PRIEVOLĘ BRITANIJOJE

Londonas, gegužės 17 d. (ELTA). Princas Haris paragino Jungtinėje Karalystėje sugrąžinti karo prievolę. Anot jo, buvimas kariuomenėje padėjo jam pačiam ir jo kolegoms išlikti teisingame kelyje, rašo „Reuters”.

Trisdešimtmetis princas, kuris šiuo metu yra penktas eilėje į karalystės sostą, teigia,

kad 10 metų trukusi jo karjera Britanijos kariuomenėje jam buvo nepaprastai naudinga.

„Sugrąžinkime privalomą karinę tarnybą. Man baisu pagalvoti, kur galėjau atsidurti, jei ne kariuomenė. Bet dar svarbiau yra tai, kad pats mažiau, kaip kariuomenė teigia, - ragino princas.

RUSIJA NEPATENKINTA BALTIJOS ŠALIŲ PRAŠYMU

Planus didinti NATO pajėgų dalyvavimą Baltijos šalyse ir Lenkijoje Rusija vadina grėsme Rusijos ir NATO santykių pagrindų aktui.

„Mūsų manymu, šie pasirošimai yra nepriimtini ir kelia rimtą grėsmę visiems įsipareigojimams, kuriuos prisiėmėme anksčiau, įskaitant Rusijos ir NATO santykių pagrindų aktui”, – gegužės 15 d. Briuselyje žurnalistams sakė nuolatinis Rusijos atstovas prie NATO Aleksandras Gruško, jį cituoja agentūra „Interfax”.

Lietuvos kariuomenės atstovas patvirtino, kad Lietuva, Latvija ir Estija prašys NATO vadovybės dislokuoti nuolatinę brigadą, taip siekiant atgrasyti Rusiją. Bendras Baltijos valstybių kariuomenių vadų laiškas, kuriame bus prašoma įsteigti po brigados dydžio vienetą kiekvienoje šalyje, bus išsiųstas NATO pajėgų vyriausiajam vadui JAV generolui Philipui Breedlove’ui. Brigados dydžio vienetą paprastai sudaro nuo 2 iki 3 tūkst. karių. Nuo pernai

Baltijos šalyse yra dislokuota po kuopą – maždaug pusantro šimto – JAV karių. Karius pratyboms vis dažniau atsiunčia ir kiti sąjungininkai, tačiau tai daroma nereguliariai.

Kai kurios Europos šalys, tarp jų Vokietija, skeptiškai vertina siūlymus Rytų Europoje įkurti nuolatinės NATO sąjungininkų bazes, argumentuodamos, kad tai pažeistų 1997 metų susitarimą tarp Rusijos ir Aljanso.

LRT

„GAZPROM” PRARADO PENKTADALĮ EKSPORTO

Maskva, gegužės 15 d. (ELTA). Rusijos energetikos koncerno „Gazprom” gryniosios pajamos nuo šių metų pradžios sumenko 11 proc., o tiekimų į Europą dujų apimtys sumenko beveik 20 proc. Tokią informaciją pateikia laikraštis „Kommersant”,

remdamasis įmonės pirmojo ketvirčio ataskaita.

Dokumente teigiama, kad pagrindinės dujų monopolijos įmonės gryniosios pajamos krito iki 144,65 mlrd. rublių, o dujų eksportas į Vakarų ir Centrinę Europą bei Turkiją - pagrindinis koncerno pajamų šaltinis - smuko žemiausiai per pastaruosius šešerius metus.

Praktiškai sumažėjo dujų tiekimas visiems pagrindiniams Europos vartotojams. Pavyzdžiui, kuro kiekiai, skirti Vokietijai, smuko 8,3 proc., Turkijai - 1,3 proc., o Italijai - net 31,2 proc.

Rinkoje įmonė jau ne kartą neoficialiai buvo kaltinama ribojanti dujų tiekimą į Europą ir taip siekianti užkirsti kelią

reeksportui į Ukrainos teritoriją, tačiau pati „Gazprom” teigia, kad Europos dujų vartotojai sumažino pirkimus savo iniciatyva.

Visgi „Gazprom” tikisi 2015 metais 3,4 proc., t.y. iki 152-153 mlrd. kub. metrų, padidėsančio tiekimo į Europą, Baltijos šalis ir Turkiją.

„Gazprom” vadovas Aleksejus Mileris pareiškė, kad balandį monopolija jau padidino tiekimą į ES ir Turkiją 5,6 proc., t.y. iki 13,5 mlrd. kubinių metrų. Iš viso dujų eksportas į ne NVS regiono šalis per keturis mėnesius sumažėjo 14 proc. - iki 47,85 mlrd. kub. metrų, praneša „Reuters”, cituodama duomenis iš „Gazprom eksport”.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Dalyvauti šiemetinėje „Misijoje Sibiras“ registravosi beveik 800 žmonių. Jau atrinktas 71 dalyvis, kuris dalyvaus bandomajame žygyje. Gegužės 30–31 dienomis į antrąjį atrankos etapą pakliuvę pretendentai bus išbandyti per žygį Dzūkijos miškuose. Vykti į tikrąją ekspediciją bus atrinkti 16 žmonių. Projektas „Misija Sibiras“ vykdomas nuo 2006 metų. Jo tikslas – pagerbti tremtyje nukentėjusius bei žuvusius tautiečius, skatinti kartų tarpusavio supratimą, suteikti jaunimui galimybę artimiau pažinti praeities įvykius bei dar kartą parodyti visuomenei, jog jauniems žmonėms rūpi jų šalies istorija. Per dešimt projekto „Misija Sibiras`15“ gyvavimo metų savo norą dalyvauti projekte išreiškė daugiau nei 10 tūkst. jaunų žmonių, suorganizuota 13 ekspedicijų bei tūkstančiai pristatymų mokyklose, universitetuose, bendruomenių centruose.

Ukrainos Prezidentas Petro Porošenka paskyrė Seimo narį A. Kubilių Patariamosios reformų tarybos nariu. A. Kubilius su pasiūlymu sutiko. Tai paskatino Seimo narį Mečislovą Zasčiurinską kreiptis į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją. Jis etikos sargų prašo ištirti, ar Seimo narys Andrius Kubilius nepažeidė Konstitucijos ir nesulaužė Seimo nario priesaikos.

Seimo Tėvynės sąjungos–Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos narys, Šešėlinės Vyriausybės užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis stebisi, kodėl Andriaus Kubiliaus įtraukimas į Ukrainos reformų tarybą sukėlė „vaikišką parlamentaro Mečislovo Zasčiurinsko reakciją – kreipimąsi į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją“. Pasak parlamentaro, net ir žinant Seimo nario A. Zasčiurinsko ekstravagantiškumą, pastarasis jo poelgis prasilenkia su elementaria logika jau vien dėl to, kad Lietuvos politikams veikti visuomeniniais pagrindais, juolab kai ta veikla atitinka valstybės nacionalinį interesą, nėra draudžiama.

Vengrijos gynybos ministras Csaba Hende šioje šalyje viešėjusiam krašto apsaugos ministrui Juozui Olekui pranešė, kad Budapeštas atsiųs karininką į Lietuvoje kuriamą NATO štabą. Vengrija nuo rudens taip prisidės prie NATO vykdomos Baltijos šalių oro policijos misijos.

„Europos Sąjungai (ES) sprendžiant pabėgėlių klausimą turi būti suformuota „bendra ES politika“ – sako Premjeras Algirdas Butkevičius. Anot jo, galutiniai sprendimai dėl kvotų turėtų būti priimti Europos Vadovų Tarybos posėdyje kitą mėnesį. Europos Komisija siūlo pabėgėlių srautą paskirstyti visoms ES šalims. Pagal pasiūlymą, į Lietuvą būtų perkelti 207 dabar stovyklose esantys pabėgėliai, šalis taip pat turėtų išnagrinėti 1 proc. migrantų prieglobsčio prašymų. Kvotos siūlomos siekiant sumažinti Pietų Europos šalims, pirmiausia Italijai, tenkantį krūvį. Į šias šalis per Viduržemio jūrą atvyksta tūkstančiai pabėgėlių iš Šiaurės Afrikos, daug jų žūva jūroje.

Pagal vadinamąją „perkėlimo programą“, numatančią iki 2020 metų paskirstyti 20 tūkst. vietų ES iš trečiųjų šalių perkeltiems asmenims, Lietuvai numatoma priimti 207 perkeltuosius asmenis, Latvijai – 220 perkeltųjų asmenų, Estijai – 326, Lenkijai – 962. Didžiausias skaičius numatomas Vokietijai, kuri pagal schemą priimtų 3086 asmenis. Europos Vadovų Taryboje birželį taip pat turėtų būti sprendžiama dėl sankcijų Rusijai pratęsimo.

Krašto apsaugos ministerija paskelbė, po kiek šauktinių iš kiekvieno regiono ketina pakviesti atlikti privalomąją karo tarnybą. Tačiau kariuomenės atstovai atkreipia dėmesį, kad tikroji šauktinių eilė paaiškės tik po medicininio patikrinimo ir išnagrinėjus prašymus atidėti tarnybą. Atleidus jaunuolius dėl medicininių ar kitokių priežasčių, eilė slinksis. Rudenį privalomąją karo tarnybą atliks 3 tūkst. jaunuolių, apie 1 tūkst. jau pasiprašė savanoriais. Tai reiškia, kad beveik iš 37 tūkst. asmenų sąrašo rudenį bus pašaukti tik 2 tūkst.

Premjeras Algirdas Butkevičius teigia skeptiškai vertinantis Europos Komisijos (EK) ataskaitą, kurioje teigiama, kad per artimiausius metus gyventojų skaičius Lietuvoje mažės sparčiausiai visoje Europos Sąjungoje (ES). EK paskelbtoje ataskaitoje nurodoma, kad Lietuvos gyventojų skaičius mažės sparčiausiai ES ir 2060 metais šalyje gyvens mažiau nei du milijonai žmonių. Briuselio ekspertų skaičiavimais, Lietuvai prognozuojamas 38 proc. nuosmukis – jei ši prognozė pasitvirtins, šalyje po 45 metų bus 1,8 mln. gyventojų. Statistikos departamento duomenimis, dabar Lietuvoje gyvena 2,908 mln. gyventojų.

Lietuvos Vyriausybės posėdyje pritarta Teisingumo ministerijos parengtiems teisės aktų projektams, leisiantiems įvesti bendrą teisės kvalifikacinį egzaminą asmenims, pretenduojantiems tapti teisėjais, prokurorais ir advokatais. Šis sprendimas priimtas pastebėjus, kad skirtingus egzaminus laikę teisininkai ilgainiui ima nebesusikalbėti. *Pagal Lietuvos spaudos pranešimus*

JAV VALSTYBĖS SEKRETORIAUS DERYBOS SU RUSIJOS PREZIDENTU

JAV valstybės sekretorius Johnas Kerry (John F. Kerry) gegužės 12 d. Sočyje susitiko su Rusijos Prezidentu Vladimiru Putinu. *AP*

JAV valstybės sekretorius Johnas (John F. Kerry) Kerry gegužės 12 d. susitiko su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu vesti derybų aukščiausiu lygiu Rusijos žemėje – pirmą kartą nuo konflikto Ukrainoje pradžios.

V.Putinas JAV diplomatijos vadovą priėmė savo vasaros rezidencijoje Juodosios jūros kurorte Sočyje: abu paspaudė vienas kitam rankas.

Prieš tai J.Kerry tarėsi su savo kolega Rusijos užsienio reikalų ministru Sergejumi Lavrovu ir abu padėjo vainikus prie paminklo Sočio gyventojams, žuvusiems per Antrąjį pasaulinį karą.

Derybos buvo atviros

Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius Johnas Kerry pareiškė, kad jo pokalbiai su Rusijos lyderiais Sočyje konflikto Ukrainoje ir kitais tarptautiniais klausimais buvo atviri.

„Turėjau atvirus pokalbius su prezidentu Putinu ir URM vadovu Lavrovu pagrindinėmis temomis, tarp kurių buvo ir derybos su Iranu, Sirija bei Ukraina“, – parašė J.Kerry socialiniame tinkle „Twitter“.

„Svarbu palaikyti ryšio liniją tarp JAV ir Rusijos, kai sprendžiame globalias problemas“, – pažymėjo J.Kerry.

Jungtinėms Valstijoms ir Rusijai esant priešingose konf-

liktų Ukrainoje ir Sirijoje pusėse, J.Kerry kelionė, matyt, rengta būtent ryšio palaikymui tokiu metu, kai Vašingtono ir Maskvos santykiai yra smukę iki žemiausio nuo šaltojo karo laikų lygmens.

Prieš susitikdamas su V.Putinu, J.Kerry ilgiau nei keturias valandas bendravo su Rusijos užsienio reikalų ministru Sergejumi Lavrovu.

Iš S. Lavrovo gavo dovanų

Rusijos užsienio reikalų ministerijos vadovas S. Lavrovas, susitikęs su JAV valstybės sekretoriumi J. Kerry Sočyje, įteikė jam kelias dovanas: Krasnodaro pomidorų ir bulvių, pranešė ministerijos informacijos skyriaus vadovo pavaduotoja Marija Zacharova.

„S.Lavrovas padovanojo J.Kerry Krasnodaro pomidorų ir bulvių, kurios yra tolimos giminaitės toms, kurias savu laiku jam atvežė amerikietis kolega“, – paskelbė M.Zacharova tinkle „Facebook“.

Pasak jos, rusai taip pat padovanojo J.Kerry sportinius marškinėlius su „pergalės Didžiajame Tėvynės kare simbolika“.

Savo ruožtu, „Valstybės departamento vadovas rusų kariai delegacijai pateikė sąrašą Rusijos žiniasklaidos citatų, jo nuomone, neatspindinčių

galimybių Rusijos ir Amerikos santykiuose, kuriuos, jo įsitikinimu, reikia gerinti“, – pridūrė ji pranešime.

Beveik prieš pusantrų metų, 2014-ųjų sausio 13 dieną, per derybas Paryžiuje J.Kerry įteikė S.Lavrovui dvi bulves iš JAV valstijos Aidaho.

Rusijos diplomatai tą pačią dieną atsidėjo amerikiečiams – įteikė valstybės sekretoriui rožinę ausinę kepurę.

J.Kerry tada aiškino, kad per kalėdines atostogas daug bendravęs su S.Lavrovu ir pažadėjęs atvežti jam bulvių iš Aidaho. Valstybės sekretorius tada dar pridūrė, kad S.Lavrovas, savo ruožtu, žadėjęs iš tų bulvių nevaryti degtinės, o suvalgyti.

S. Lavrovas: derybos vyko puikiai

S. Lavrovas labai teigiamai įvertino antradienį Sočyje surengtų derybų su JAV valstybės sekretoriumi J. Kerry rezultatus, praneša TASS.

Derybos truko apie keturias valandas. Paklaustas, kaip jos vyko, S. Lavrovas atsakė: „Puikiai“.

J. Kerry derybų rezultatų kol kas nekommentavo.

Šalys apsvarstė įvairius Rusijos ir Amerikos santykių klausimus, situaciją Ukrainoje ir Artimuosiuose Rytuose, su Iranu susijusias problemas.

ELTA, LRT

PRANCŪZIJA NEPRITARIA ES MIGRANTŲ KVOTOMS

Prancūzija prisidėjo prie balsų, nepritariančių Europos Sąjungos (ES) planui sumažinti spaudimą šalims, turinčioms dorotis su Viduržemio jūros regiono migrantų antplūdžiu, įvedant privalomų kvotų sistemą šiai naštai pasidalyti.

Prancūzijos premjeras Manuelis Vallsas gegužės 16 d. šalies televizijai sakė, kad nepri-

taria siūlomam planui nustatyti maksimalius pabėgėlių limitus kiekvienai ES šaliai, remiantis jų populiacijos dydžiu, užimtumo lygiu ir kitais faktoriais.

Gegužės 11 d. vidaus reikalų ministras Bernard’as Cazeneuve’as radijui RTL sakė, kad Prancūzija remia šį planą, kuris jau žlunga susidūręs su kitų ES šalių nepritarimu.

Tikslios šio plano detalės dar neaptartos, bet tokios šalys kaip Vengrija, Slovakija ir Estija jį jau atmetė. Be to, Jungtinė Karalystė pagal ES įstatymus drauge su Airija ir Danija yra atleista nuo pabėgėlių perkėlimo.

Kvotos siūlomos, siekiant sumažinti P. Europos šalims, pirmiausia Italijai, tenkantį krūvį. Į šias šalis per Viduržemio jūrą atvyksta tūkstančiai pabėgėlių iš Š. Afrikos. *LRT*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštų į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NUGALĖTIEJI AR NUGALĖTOJAI?

Šįmet sukako 70 metų, kai pasibaigė vienas didžiausių karų žmonijos istorijoje. Atrodytų, tai tinkama proga susėsti valstybių vadovams prie vieno stalo, pagerbti žuvusiuosius, neskirstant jų į „geriečius“ ir „blogiečius“. Deja, vienos valstybės vadovai nė neketina atiduoti deramą pagarbą žuvusiems Antrajame pasauliniame kare. Nenuostabu – juk jų vadovaujamai šaliai ne tik tenka didžiausia istorinė atsakomybė už sukeltą Antrąjį pasaulinį karą, bet ir už sugriautą tvarką, garantavusią taiką Europoje 70 metų, ir už liejamą kraują Ukrainoje. Visa tai matant, aišku, kad Putino Rusija neturi jokios moralinės teisės reikalauti, kad pergalė prieš nacistinę Vokietiją Antrajame pasauliniame kare būtų švenčiama Maskvoje. Nelogiška kaltinti visą rusų tautą sukėlus Antrąjį pasaulinį karą, bet nuo jos priklauso, kad nekiltų trečiasis.

Yra toks anekdotas – svarsto estai, kaip pakelti šalies išsivystymo lygį, kol galiausiai vienas pasiūlo paskelbti karą Rusijai ir ji, be abejo, pralaimėti. Kurių galų? nustemba kiti. Ogi todėl, kad turime Vokietijos pavyzdį – ji užpuolė Sovietų Sąjungą, pralaimėjo karą ir – pažiūrėkite, kaip jie dabar gyvena! Šiame anekdote yra keletas netikslumų: visų pirma, vokiečiai sovietus užpuolė ne dėl geresnio gyvenimo, o iš beviltiškumo, kai suvokė, jog stalininė Sovietų Sąjunga juos įstūmė į pasaulinį karą vien tam, kad nuteiktų prieš Vokietiją pasaulį, susilpnintų ir nutaikiusi momentą pati užpultų vokiečius. Kai toks momentas atėjo, Hitleriui nieko kito nebeliko, kaip staigiu puolimu bandyti išsigelbėti, deja, jau buvo per vėlu: Vokietija jau buvo įklimpusi į karą su galingiausiomis Vakarų šalimis, jos kariniai resursai buvo riboti ir labai priklausė nuo Sovietų Sąjungos tiekimų. Nereikia didelių išminties pastangų, kad suprastum – Vokietijai neliko pasirinkimo: arba žūti, arba bandyti išsigelbėti. Kaip parodė istorija, Vokietija išsigelbėjo, apsisalė nuo rudojo maro (tai tokia raudonojo maro atmaina, pagimdyta pastarojo) ir šiandien yra klestinti Europos šalis. Kai vaikai po Miuncheną ar bet kurį kitą didelį Vokietijos miestą, negali atsistebėti – kaip jiems pavyko iš griūvėsių (tiesiogine prasme) krūvos prikelti pilis ir bažnyčias, rotušes ir rūmus? Juk pralaimėjus karą likusius gyvuosius turėjo apsėsti nesibaigianti depresija! Nieko panašaus – su nugalėtojo (štai jums paradoksas – žodis „nugalėtasis“ kilmininko linksnyje nesiskiria nuo „nugalėtojas“) žmogaus atkaklumu vokiečiai kibo į šalies atstatymo darbą, ir, padedami buvusių priešų amerikiečių, atstatė šalį. Buvę priešai nežvelgė į vokiečius kaip į priešus – priešas buvo nacistinis Hitlerio režimas.

O kas nutiko Vokietijos – Sovietų Sąjungos karo nugalėtojams? Pamačius, kaip praėjus daugiau nei pusei amžiaus nuo karo gyvena vieni ir kiti, galima pagalvoti, kad būtent nugalėtojai puolė į depresiją. Taip – materialinės gerovės požiūriu ir Rusijoje yra be galo turtingų žmonių (dažnai nepalyginamai turtingesnių, nei vokiečiai), bet dvasinė būseną... Tokia neapykanta, kokią Vakarams jaučia dauguma rusų, neturėtų būti būdinga nugalėtojams. Tad kas nutiko? Matyt, prabunda žmogiškoji prigimtis – savęs apgaudinėti ilgai negali, teigdamas, jog karas prasidėjo ne 1939 m., bet

KOKS YRA GENOCIDO APIBRĖŽIMAS?

Paskutinėmis balandžio ir pirmosiomis gegužės savaitėmis įvairiose pasaulio šalyse prisiminti su masinėmis žudynėmis susiję įvykiai. Tad dabar yra tinkamas metas iš arčiau pasižiūrėti į kai kurias opias sąvokas. Antai „taut-žudystė“ arba „genocidas“. Mūsų pagrindinis svarstymų šaltinis – „Journal of Genocide Research“.

Balandžio 16-oji – Holokausto aukų atminimo diena Lietuvoje. Balandžio 19-oji – Varšuvos geto sukilimo, arba Holokausto, atminimo diena Lenkijoje. Balandžio 22-oji – Holokausto atminimo diena Serbijoje. Balandžio 24-oji – armėnų genocido atminimo diena.

O gegužės 8-oji – ne tik Pasaulinė Raudonojo Kryžiaus diena, bet ir Aljantų pergalės Europoje, Antrojo pasaulio karo pabaigos, Antrojo pasaulinio karo aukų atminimo diena.

Be to, režisierius Stevenas Spielbergas, sukūręs filmą „Šindlerio sąrašas“ apie nacių partijos narį, išgelbėjusį 1100 žydų nuo išnaikinimo, yra pasiūlęs gegužės 8-ąją laikyti Holokausto aukų atminimo diena, nes pasaulis labiau įsiminė Holokaustą nuo tos dienos, kai Aljanso kariai išlaisvino nacių koncentracijos stovyklose išlikusius gyvuosius.

„Kai kur nors pasaulyje nužudomas didelis skaičius žmonių, – rašo Niujorke

dėstantis filosofas Paulas Boghossianas, – greitai atsiranda tokių, kurie šiuos veiksmus pavadina genocidu, bet kiti tuoj pat tokį įvardijimą užginčija“.

Antai 2004 m. Tarptautinis baudžiamasis teismas vienbalsiai nusprendė, kad apie 8 000 bosnių musulmonų vyrų ir paauglių išžudymas Srebrenicoje 1995 m. kvalifikuotinas kaip genocidas. Daugelis neseniai įvykusių konfliktų Afrikoje irgi panašiai įvertinti.

Bet ar šie kaltinimai pagrįsti? O gal apkaltinimas genocidu tapo tik ciniškas politinis įrankis, kaip kai kurie komentatoriai skundžiasi?

„Mano paties susidomėjimas šiuo klausimu, – tęsia P. Boghossianas, – turi autobiografinės šaknis. Kaip kone kiekvieno Vakaruose gyvenančio armėno, mano giminės kelyje buvo beveik totalus armėnų išvaymas iš Osmanų imperijos nuo 1915 iki 1923 metų. Anatolijos pusiasalyje tris tūkstančius metų gyvenusi tauta iš to regiono ėmė greitai dingti ir visiškai pradingo – ypač per keturis 1915-ųjų mėnesius.

Liko tik šimtai tuščių miestelių, kaimų ir, daugumos istorikų nuomone, per milijoną mirusiųjų.

Dauguma armėnų tvirtina, kad tai, kas jų protėviams nutiko 1915-aisiais, buvo genocidas. Turkijos vyriausybė, nors neneigia, jog būta išvary-

mų, išvežimų ir žudynių, šios etiketės stipriai kratosi. Kaip mums nuspręsti, kieno tiesa?“

Pareiškęs, jog, jo paties manymu, daugumoje tokių atvejų genocido etiketė pateisinama, bet pati genocido sąvoka ydinga, filosofas P. Boghossianas pirmiausia pažymi, jog žodis „genocidas“ yra naujadaras, kurį penktajame dešimtmetyje sukūrė lenkų juristas Raphaelis Lemkinas.

Jis juos pirmiausia taikė dviem dideliems poslinkiams – tam, ką A. Hitleris padarė žydams, ir tam, ką osmaniškieji turkai padarė armėnams. Jo požiūriu, šitie du dalykai laikytini išskirtiniu nusikaltimu, kuriam įvardyti reikėjo atskiro žodžio.

Toliau filosofas pateikia 1948 m. Jungtinių Tautų priimtą genocido apibrėžimą, pagal kurį jį sudaro „veiksmai, kuriais ketinama visiškai ar dalinai išnaikinti tautinę, etninę, rasinę ar religinę grupę. Tarp tokių veiksmų įvardijami penki: 1. tos grupės narių žudymas, 2. jų fizinis žalojimas stambiu mastu, 3. tyčinis jiems primetimas prie visiško ar dalinio jų išnaikinimo vedančių gyvenimo sąlygų, 4. priemonių prieš gimstamumą toje grupėje taikymas ir 5. priverstinis vaikų iš vienos grupės perdavimas kitai“.

Taigi pagal šią apibrėžtį vykdai tam tikros grupės genocidą tik tuo atveju, jeigu žudai, žaloji ir kitaip skriaudi tos grupės narius su tikslu juos išnaikinti visu šimtu procentų ar net ir tik iš dalies – vien dėl to, kad jie tai grupei priklauso.

Tada P. Boghossianas ir sako, jog akivaizdu, kad 1915 metų įvykiai armenų atžvilgiu ir buvo ne kas kita, o genocidas. Armėnai sudarė tautinę grupę, kai kurie jų buvo tyčia išžudyti vien dėl to, jog jie buvo armėnai – to ir pakanka, kad tam pritaikytume „genocido“ terminą.

„Turkijos valdžia mėgsta sakyti, jog nėra duomenų, kad to meto jaunatyrkų vyriausybė būtų įsakiusi ką nors žudyti ar net nuskriausti. Tačiau kaip tada tą gana staigų ir masišką armėnų dingimą paaiškinti?“, – klausia P. Boghossianas.

Juk Jungtinių Tautų genocido apibrėžtis nė nereikalauja, jog žudynes vykdytų valstybė, kad jas būtų galima vadinti genocidu. Apibrėžtyje valstybė net neminima, nors, priduria P. Boghossianas, „tai nereiškia, jog neįdomu klausiti, koks buvo valstybės vaidmuo įsakant, organizuojant ir įgalinant tas tikrai įvykusias masines žudynes“.

(Nukelta į 4 psl.)

1941 m., kad Lenkija buvo ne užpulta, bet išvaduota, kad Suomija užpuolė Sovietų Sąjungą, o ne atvirkščiai, kad nebuvo Baltijos šalių okupacijos ir t. t. Visuomet taip būna – kuo labiau melagis grimzta į melą, tuo labiau jis nekenčia teisiųjų. Bet istorijos neapgausi. Ant Rusijos, pasiskelbusios Sovietų Sąjungos teisių perėmėja, sąžinės guli Antrojo pasaulinio karo sukėlimas. Žinantiesiems tikrąją, o ne sovietinių ideologų parašytą, šio karo istoriją nekyla abejonių, kad be kryptingos stalininės Sovietų Sąjungos užsienio politikos nacistai Vokietijoje nebūtų prasibrovę iki absoliučios valdžios, nebūtų sukūrę galingų ginkluotųjų pajėgų, nebūtų išdrįsę peržengti svetimų valstybių sienų. Parėmusi nacius finansiškai jiems sunkią valandą, išvaliusi jiems politinį kelią į valdžią 1933 m. (Stalino įsakius, Vokietijos komunistai netrukė nacistams), suteikusi hitlerininkų vadams galimybę savo teritorijoje mokytis karo meno, galų gale sudariusi su naciais Europos pasidalijimo sutartį, žinomą Molotovo-Ribentropo vardu, ir kartu užpuolusi Lenkiją, paskui Suomiją, Lietuvą, Latviją, Estiją, Besarabiją, Sovietų Sąjunga verta pasmerkimo, o ne sveikinimų nugalėjus nacininį žvėrį, kurį pati užaugino ir užsiundė ant pasaulio.

Galime neabejoti – Rusija, Sovietų Sąjungos teisų perėmėja, šią istorinę tiesą puikiai supranta, todėl visomis išgalėmis priešinasi tam, kad ji pasiektų ne tiek Vakarų gyventojus, kiek pačios Rusijos liaudį, įtikintą, kad tai buvo „Didysis Tėvynės“ karas, o ne nevykęs bandymas sukurti pasaulinę proletariato diktatūros valdomą pseudokomunistinę valstybę. Jau uždrausta „perrašinėti“ istoriją, tad nenustebkime, jeigu vėl bus uždraustos Aleksandro Solženicino, Marko Solonino, Viktoro Suvorovo ir kitų rašytojų bei istorikų (bet nesutinkančių būti ideologais) knygos. Tad darosi vis labiau neaišku – kas ką nugalėjo?

Kęstutis Šilkūnas

(Atkelta iš 3 psl.)

KOKS YRA GENOCIDO APIBRĖŽIMAS?

Yra tokių, kurie teigia, jog 1915-ųjų įvykių negalima vadinti genocidu dėl to, kad tas žodis 1915 m. dar neegzistavo. Jį pirmiausia sugalvojo Raphaelis Lemkinas ir savo konvencijoje 1948 m. kodifikavo Jungtinės Tautos. Kaip galima sąvoką, kuri įvesta tik 1948 m., taikyti įvykiams, kurie dėjosi 1915-aisiais?

Labai paprastai. Gali dar nebūti sąvokos, bet jau būti realybė, kuriai tik vėliau sukuriamą ją įvardijanti sąvoka. Pvz., kaip sako pats P. Boghossianas, „aš galiu teisingai teigti, jog prieš 65 milijonus metų Žemėje vaikščiojo dinozaurai, nors dar nebuvo nė vienos būtybės, kuri žinojo žodžio „dinozauras” reikšmę, išvis tokį buvo girdėjusi ar turėjo dinosauro sąvoką”.

Ir dar vienas „neįtikinamas argumentas prieš žodžio „genocidas” taikymą 1915 m. žudynėms yra šis. Jungtinių Tautų Genocido konvencija, kuri pirmą kartą tiksliai šį žodį apibūdino, priimta tik 1948 m. Bet sutartys netaikomos atgaline data. Užtat ir konvencija kartu su jos aptariamu žodžiu negali būti taikoma 1915 metų įvykiams.

Tačiau šis argumentas neįtikina dėl to, kad jis supainioja klausimą, ar genocido sąvoka taikytina įvykiams, nutikusiems prieš šios sąvokos įvedimą, su visai skirtingu klausimu, ar tas teisinis susitarimas, kuris sąvoką, ko gero, pirmą sykį suformulavo, apima įvykius prieš to susitarimo priėmimą.

Turkijos ir Armėnijos Susitaikymo Komisija nutarė paklausti nepriklausomo Tarptautinio tarpinės teisės centro, 2001 m. įsikūrusio Niujorke su skyriais daugelyje pasaulio šalių, nuomonės, ar Genocido konvencija taikytina 1915-ųjų metų įvykiams.

Centro teisininkai greitai pasiekė dviejų dalių sprendimą. Aišku, Konvencija, kaip teisinis dokumentas, negalioja poslinkiams, įvykusiems anksčiau, negu Konvencija priimta. Labai retai sutartis ar įstatymas galioja ankstesne data.

„Tačiau pati sąvoka, kurią Konvencija kodifikuoja, aiškiai taikytina: 1915 m. įvykiai laikytini genocidiškais pagal kriterijus, kuriuos suformuluoja Konvencija”, – rašo filosofas P. Boghossianas „Journal of Genocide Research” (Genocido tyrimų žurnale).

Mykolas Drunga, apžvalga skambėjo *LRT Radijo eteryje*.

JUNGTINĖSE TAUTOSE – RAGINIMAI KOVOTI SU ŠAULIŲ GINKLŲ IR LENGVOSIOS GINKLUOTĖS PAPLITIMU

Lietuvos nuolatinė atstovė Jungtinėse Tautose ambasadorė Raimonda Murmokaitė.

JT nuotr.

Gegužės 13 dieną Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai pirmininkaujančios Lietuvos iniciatyva aptarta šaulių ginklų ir lengvosios ginkluotės keliama grėsmė civiliams. Pasak Lietuvos nuolatinės atstovės Jungtinėse Tautose ambasadorės Raimondos Murmokaitės, šie ginklai konflikto zonose kasdien kelia grėsmę šimtams tūkstančių civilių gyventojų, ypač moterims, vaikams, pa-

bėgėliams, perkeltiems asmenims. Nepaisant to, klausimas JT Saugumo Taryboje aptariamas pakankamai retai.

„Tarptautinė bendruomenė turi kuo skubiau iš esmės spręsti ginklų paplitimo problemą. Kasmet nuo šių ginklų žūva daugiau nei pusė milijono žmonių. 2013 metais buvo priimta Saugumo Tarybos rezoliucija Nr. 2117 dėl Jungtinių Tautų veiksmų

mažųjų ir šaulių ginklų klausimu, būtina jos nuostatas paversti konkrečiais veiksmais”, – sakė Lietuvos nuolatinė atstovė.

Pasak ambasadorės R. Murmokaitės, Jungtinės Tautos neturėtų pamiršti, kad pagrindinis kovos su mažaisiais ir šaulių ginklais tikslas – saugoti žmonių gyvybes. JT taikos palaikymo operacijos, politinės misijos,

sankcijų komitetai turėtų būti toliau skatinami kovoti su neteisėta prekyba ginklais. JT Saugumo Taryba, įgyvendindama ginklų embargo režimus, turėtų daugiau bendradarbiauti su kaimyninėmis ir regiono valstybėmis, teikti informaciją JT valstybėms narėms. Lietuvos nuolatinė atstovė taip pat akcentavo Sutarties dėl prekybos ginklais įgyvendinimo svarbą ir paragino visas valstybes, įskaitant JT Saugumo Tarybos nares, ją ratifikuoti.

Pasaulio banko duomenimis, pasaulyje yra daugiau nei 900 milijonų mažųjų ir šaulių ginklų. Lietuvos kvietimu Saugumo Tarybos debatuose dalyvavo ir pranešimus perskaitė JT Generalinis Sekretorius Ban Ki-Moonas, JT vyriausiasis komisaras žmogaus teisių klausimais Zeidas bin Ra’adas, Vakarų Afrikos organizacijos kovai su šaulių ginklais atstovas Karamoko Diakitė. JT Saugumo Tarybos debatuose dėl šaulių ginklų ir lengvosios ginkluotės taip pat pasisakė daugiau nei 60 JT valstybių narių atstovų. **LR URM**

JAV SENATORIUS J. MCCAINAS NEGALI PRIIMTI UKRAINOS PREZIDENTO KVIETIMO

JAV respublikonų senatorius Johnas McCainas negalės prisijungti prie Ukrainos patariamiosios reformų tarybos dėl JAV Konstitucijos nuostatų, praneša „Ukrinform”.

Apie tai senatorius pranešė savo oficialiame tinklalapyje.

„Man teko garbė būti paprašytam prisijungti prie Tarptautinės Ukrainos patariamiosios reformų tarybos – forumo, kuriame diskutuojami būdai, kaip užtikrinti Ukrainos teritorinį vientisumą ir saugumą, išreikšti paramą šalies demokratinei atečiai Rusijos agresijos akivaizdoje. Tačiau pagal JAV Konstitucijos nuostatas, susijusias su Kongreso narių sąveika su užsienio vyriausybėmis, esu įpareigotas atmesti kvietimą”, – rašė J. McCainas, pridūręs, kad bet koku atveju jis ir toliau remis Ukrainą.

Senatorius teigė besididžiuoją draugyste su Ukraina, šiai kovojant su Rusijos prezidento Vladimiro Putino vykdomu suverenios tautos skaldymu.

„Kaip ir nuo pirmųjų Maidano protestų dienų, aš toliau darysiu viską, ką galiu, kad būtų sustabdyta nemažėjanti V. Putino agresija, ir stovėsiu petys į petį su laisva Ukraina”, – pridūrė J. McCainas.

Ukrainos prezidentas Petro Porošenka gegužės 13 d. patvirtino Patariamiosios reformų tarybos sudėtį. Jos nariu tapo ir buvęs Lietuvos premjeras Andrius Kubilius. Į tarybą taip pat paskirti buvęs Švedijos premjeras Carlas Bildtas, buvęs Gruzijos prezidentas Michailas Saakašvilis, Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Elmaras Brokas ir kiti. **LRT**

LIETUVOS PILIEČIAI INDIJOS VIZAS GALĖS GAUTI ŠIOS ŠALIES PASIENIO PUNKTUOSE

Lietuvos užsienio reikalų ministerija gegužės 8 dieną gavo Indijos ambasados Varšuvoje notą apie tai, kad Lietuva įtraukta į sąrašą šalių, kurių piliečiai 30 d. galiojančias vizas gali gauti atvykę į Indiją – pasienio kontrolės punktuose.

Indijos sprendimo Lietuvos diplomatai atkakliai siekė ne vienerius metus.

Lietuvos piliečiai, keliaudami į Indiją poilsio ir pažintiniais

tikslais, trumpam medicininiam gydymuisi, verslo reikalais ar norėdami aplankyti draugus ir giminaičius, gali registruotis internetu, o vizą atsiimti atvykę į Indiją. Tokia viza yra vienkartinio įvažiavimo. Būtina turėti atgalinį arba tolesnės kelionės bilietą. Pasas turi galioti bent šešis mėnesius nuo planuojamos atvykimo į šalį datos ir turėti bent du tuščius puslapius spaudams. **LR URM**

MANDATŲ ATSIKAKĖ 210 IŠRINKTŲ SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ NARIŲ

Po kovą vykusių rinkimų mandatų atsisakė apie 210 naujai išrinktų savivaldybių tarybų narių, pranešė Lietuvos Vyriausioji rinkimų komisija (VRK).

Tai sudaro daugiau kaip aštuntadalį visų tarybų narių. Į savivaldybių tarybas išrinkta apie 1,5 tūkst. politikų.

Pirmųjų prašymų dėl mandatų atsisakymų VRK sulaukė paskelbusi galutinius rinkimų rezultatus. Balandžio pradžioje teko patenkinti beveik šimto politikų atsisakymus tapti savivaldybių tarybų nariais arba prašymus praleisti juos eilėje.

Kaip rodo VRK duomenys, nėra nė vienos savivaldybės, kur būtų nesikeitę tarybos nariai. Kai kuriose savivaldybėse tokių atsisakymų sulaukta po keliolika. Pavyzdžiui, Šilalės rajone, kur dirba 25 tarybos nariai, po rinkimų jau pasikeitė 13 politikų. Mažeikių rajone mandatų atsisakė 11 išrinktųjų, Alytaus rajone – dešimt, Lazdijų – devyni (ir visi konservatoriai), Klaipėdoje, Radviliškio rajone – po aštuonis, Rokiškio – septyni.

Tarptautinėje Varšuvos knygų mugėje gegužės 14–17 dienomis debiutavo dar viena lietuviška knyga – istoriko, diplomato Alfonso Eidinto didelės apimties istorinis romanas „Ieškok Maskvos sfinkso”, skir-

tas skaudžiausiam įvykiui XX amžiaus lietuvių tautos ir valstybės istorijoje – nepriklausomybės praradimui 1940 metais, Lietuvos diplomatų, valstybės saugumo ir vyriausybės pastangoms išlaikyti suverenumą. **LRT**

KALNIŠKĖS MŪŠIO VIETOJE PAGERBTI LIETUVOS PARTIZANAI

Lietuvos partizanams dedikuotas salves skyrė Garbės sargybos kuopos kariai. **LR KAM** (Alfredo Pliadžio) nuotr.

Minint Partizanų pagerbimo, Kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną, gegužės 16 d. Kalniškės mūšio vietoje (Lazdijų r.) trumpam atgijo Lietuvos partizanų rezistencijos epizodai. Prieš 70 metų vykusio Kalniškės mūšio vie-

toje buvo pagerbti visi partizaninio judėjimo dalyviai, mūšio vietoje surengta kovų inscenizacija.

Šventinis renginys prasidėjo Lazdijų savivaldybės Nepriklausomybės aikštėje. Čia po iškilmingos vėliavų pa-

kėlimo ceremonijos Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai pristatė specialiai šių metų Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienai sukurtą programą, Sausumos pajėgų orkestras atliko muzi-

kinę programą. Visi renginio atidarymo dalyviai buvo kviečiami apžiūrėti karinę techniką ir ginkluotę. Vėliau norintieji buvo kviečiami bėgte ar minant dviračių pedalus pasiekti Kalniškės mūšio vietą.

Šventės proga visus susirinkusius sparno moju sveikino Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų lėktuvas L-410. Renginio metu Lietuvai iškilmingai prisiekė nauji Lietuvos šaulių sąjungos nariai, įvairius pasirodymus atliko liaudies ansambliai.

Partizaninės kovos su Vidaus reikalų liaudies komisariatu (NKVD) inscenizacijoje, kurią atliko karo istorijos klubo „Grenadierius“ nariai, žiūrovai galėjo stebėti į nelaisvę patekusių partizanų išvadavimo operaciją.

Kalniškėse muzikinę programą taip pat atliko Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų orkestras, o Partizanų apygardoms dedikuotas salves

skyrė Garbės sargybos kuopos kariai.

Renginyje dalyvavo krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ vadas pulkininkas Raimondas Vaikšnoras ir kt.

Minėjimas Kalniškės mūšio vietoje yra vienas iš Partizanų pagerbimo, Kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos renginių. Gegužės 17 d. veiksmas persikėlė į Marijampolę, kurioje vyko pagrindinis renginys – Kariuomenės ir visuomenės šventė.

1945 m. gegužės 16 dieną Kalniškės miške vyko pats nuožmiausias, didžiausias Lietuvos partizanų mūšis su Sovietų Sąjungos NKVD kariuomene, kuri, talkinant Simno sribams, apsupo apie 120 partizanų, vadovaujamų J. Neifaltos-Lakūno. Partizanai iš apsupimo prasiveržė tik sutemus. Žuvo 44 kovotojai.

LR KAM

LIETUVOS ĮMONĖS PRISTATOMOS IZRAELYJE

Lietuvos verslininkai ketvirtą kartą dalyvavo vienoje didžiausių pasaulyje gyvybės mokslų parodų „BIOMED 2015“, gegužės 12–14 dienomis vykusioje Tel Avive. Greta žinomų pasaulio įmonių iš daugiau kaip keturiasdešimties pasaulio šalių savo naujausius gaminius ir technologijas Lietuvos stende pristatė šešios bendrovės iš Lietuvos.

Lankytojams pateiktas platus spektras gaminių, pradedant lazeriais ir baigiant biotechnologijų produktais ir klinikinių tyrimų paslaugomis.

Gegužės 13 d. Lietuvos ambasada Izraelyje kartu su viešąja įstaiga „Verslia Lietuva“ surengė atskirą renginį Izraelio verslo organizacijų, mokslo įstaigų ir įmonių atstovams, kuriems buvo pristatyti Lietuvos ekonomikos

ir gyvybės mokslų sektorių pasiekimai, pateikta informacija apie kitais metais Vilniuje vyksiantį tarptautinį gyvybės mokslų forumą „Life Sciences Baltics 2016“.

Renginio metu „Versli Lietuva“ pasirašė bendradarbiavimo protokolą su Izraelio prekybos ir pramonės rūmų federacija (FICC), kuris suteiks naują pagrindą dvišalių verslo ryšių plėtrai.

Gausus Lietuvos įmonių dalyvavimas parodoje „Biomed 2015“ atspindi abipusį interesą ir toliau stiprėjantį Lietuvos ir Izraelio bendradarbiavimą gyvybės mokslų srityje. 2012 m. Vilniuje vykusiam pirmajame gyvybės mokslų forumo „Life Sciences Baltics 2012“ dalyvavo 120 verslininkų ir mokslininkų delegacija iš Izraelio, o analogiškame ren-

Lietuvos verslininkai „BIOMED 2015“ parodoje, Tel Avive.

LR URM nuotr.

ginyje 2014 m. – jau daugiau kaip 150 Izraelio atstovų.

Tel Avive gegužės 13 dieną taip pat surengta Lietuvos įmonių verslo misija, kurią kartu su Izraelio prekybos ir

pramonės rūmų federacija organizavo „Versli Lietuva“. Dalyviams pristatyta Izraelio ekonominė situacija, rinkos specifika ir maisto produktų importo į Izraelį reglamenta-

vimo pokyčiai. Dvišaliuose įmonių susitikimuose dalyvavo Lietuvos verslininkai, atstovaujantys gyvybės mokslų ir maisto pramonės sektoriams.

LR URM

LIETUVOS KARINIŲ JŪRŲ PAJĖGŲ LAIVAS SKIRIAMAS NATO LAIVŲ JUNGINIUI

Dviem mėnesiams Lietuvos kariuomenės Karinių jūrų pajėgų (KJP) priešmininis laivas „Skalvis“ (M53) skiriamas NATO nuolatinės parengties priešmininių laivų 1-jai grupei (SNMCMG1) ir kartu su kitais septynių šalių junginiui priskirtais laivais dalyvaus junginio veikloje Baltijos jūroje.

NATO junginiui skirtam Lietuvos karinių jūrų pajėgų laivui vadovaus komandoras leitenantas Audrius Venskūnas.

Per priskyrimą, kurio trukmė gegužės 15– liepos 15 dienomis, Lietuvos KJP laivas „Skalvis“ dalyvaus šio NATO laivų junginio veikloje, Estijoje

vyksiančioje tarptautinėje jūros dugno išminavimo operacijoje „Open Spirit“ Estijoje ir tarptautinėse pratybose „Baltops“, vyksiančiose Baltijos jūroje.

Šiuo metu SNMCMG1 laivų grupei yra priskirti aštuoni laivai (Belgijos, Jungtinės karalystės, Lenkijos, Lietuvos Nyderlandų, Norvegijos ir Vokietijos). Gegužės 8–10 d. SNMCMG1 grupės laivai lankėsi Klaipėdoje, o gegužės 10–14 d. kartu su Lietuvos, Latvijos ir Estijos kariniais laivais dalyvavo karinėse pratybose, vykusiose Baltijos jūroje prie Lietuvos krantų, „Baltijos tvirtovė 2015“.

NATO nuolatinės parengties priešmininių laivų 1-os grupės junginys yra tarptautinis laivų junginys, tiesiogiai pavaldus NATO jūrinio komponento vadui. Šio junginio paskirtis – aprūpinti aljansą nuolatiniais priešmininės kovos jūroje pajėgumais pratybų ir realių operacijų atvejais.

Aljanso laivų junginys veikia šiaurės Europos vandenyse, kur vykdo išminavimo operacijas jūroje, dalyvauja kituose NATO šalių tarptautiniuose mokymuose jūroje ir pratybose su NATO partneriais. Šis junginys taip pat gali būti naudojamas reaguojant į krizes, demonstruojant Aljanso buvimą regione ir solidarumą.

NATO nuolatinės parengties priešmininių laivų 1-os grupės junginys kartu veikia ir kaip jūrinės NATO greitojo reagavimo pajėgos. Aktyvavus šias pajėgas sudarantys laivai yra paruošti nedelsiant išvykti į operacijos rajoną, taip užtikrinant efektyvų NATO užduočių vykdymą.

Šiam NATO jūriniam junginiui laivus skiria NATO jūrinės

valstybės. Junginiui rotacijos pagrindu 6–12 mėn. laikotarpiui vadovauja vis kitos NATO valstybės atstovas. 2014 m. antrąjį pusmetį šiam NATO laivų junginiui vadovavo Lietuvos karinių jūrų pajėgų karininkas komandoras Giedrius Premeneckas.

Lietuva SNMCMG1 junginio sudėtyje dalyvauja nuo 2006 m.

LR KAM

Lietuvos kariuomenės Karinių jūrų pajėgų priešmininis laivas „Skalvis“.

LR KAM nuotr.

LR PREZIDENTĖS IR MINISTRO PIRMININKO LAIŠKAI ĮTEIKTI PREZIDENTO A. LINKOLNO MUZIEJUI

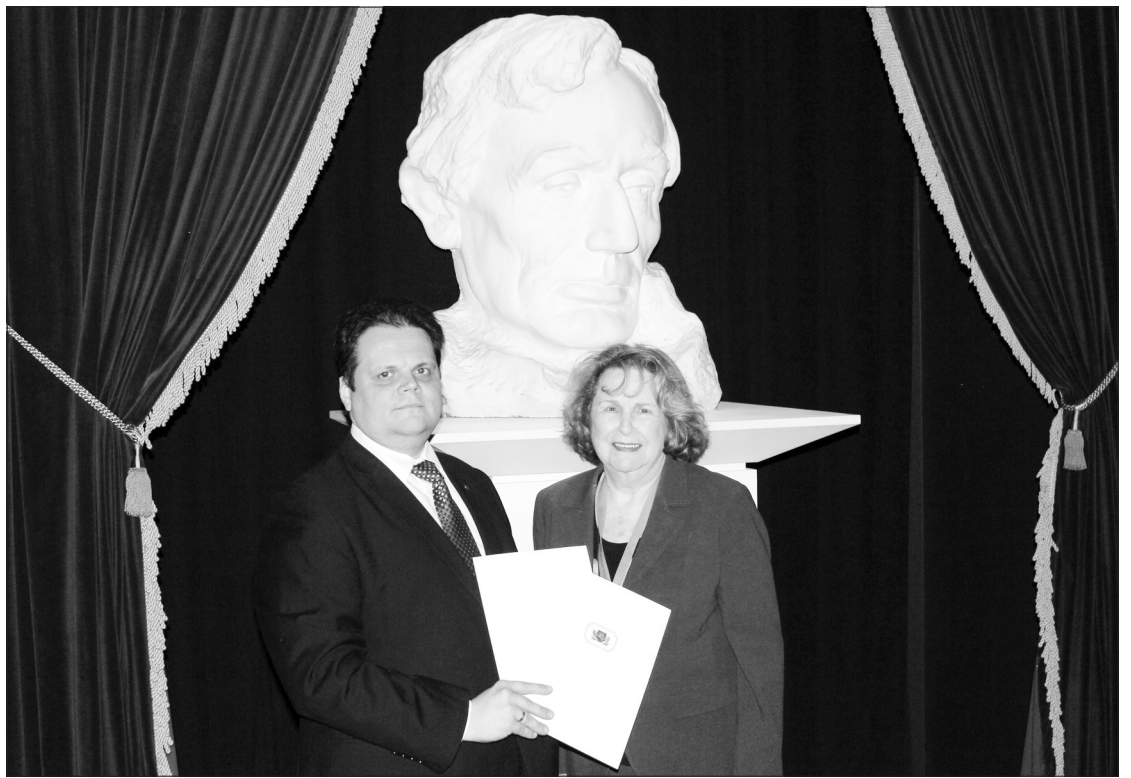
Šiais metais, minint 150-ąsias JAV Prezidento Abraomo Linkolno žūties metines, mintimis apie šio iškilaus politiko nuopelnus ne tik JAV, bet ir pasaulio istorijai pasidalino Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė bei Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius. Valstybės vadovų laiškus A. Linkolno Prezidentinės bibliotekos ir muziejaus Springfylde direktorei Eileen Mackevich įteikė LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas.

Vertindama A. Linkolno nuveiktų darbų svarbą ir jų reikšmę šiandieniniam pasauliui, Lietuvos Prezidentė D. Grybauskaitė pabrėžė: „Praėjus šimtui penkiasdešimt metų nuo Prezidento Abraomo Linkolno žūties, matome, kad kova už laisvės ir nepri-

klausomybės idealus niekada nesibaigia. Turime sąmoningai prisiimti atsakomybę už šių idealų perdavimą ateities kartoms.”

Ministras Pirmininkas A. Butkevičius savo laiške pabrėždamas vieno ryškiausių JAV prezidentų vaidmenį akcentavo: „Abraomo Linkolno išmintingo ir drąsaus vadovavimo atgarsiai bei gyvenimo darbai siekia kur kas toliau nei Jungtinės Amerikos Valstijos. Gerbiamas už besąlygišką atsidavimą savo Valstybei, laisvės ir demokratijos principams, Prezidentas Linkolnas tebėra sektinas pavyzdys viso pasaulio politikams.”

Lietuvos vadovų laišakai nuo šiol bus saugomi unikalioje muziejaus kolekcijoje, kurioje sukaupiti tiek 1865 m. po JAV Prezidento A. Linkolno žūties gauti vals-

LR Prezidentės ir Ministro Pirmininko laiškus M. Gudynas įteikia A. Linkolno Prezidentinės bibliotekos ir muziejaus direktorei Eileen Mackevich.

A. Vertelkaitės nuotr.

tybių vadovų laišakai ir užuojautos, o taip pat dabartinių pasaulio lyderių mintys apie šios iškili asmenybės paliktą neišdildomą pėdsaką, minint 150-ąsias jo mirties

metines. Visi laišakai taps nuolatinės bibliotekos ir muziejaus kolekcijos dalimi, su kuria galės susipažinti Springfyldo gyventojai ir svečiai. Ši kolekcija yra priei-

nama internetu (svetainėje www.citizenlincoln.org), ateityje planuojama išleisti dalies laiškų spausdintą rinkinį.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

LIETUVĖ IŠRINKTA ČIKAGOS KONSULINIO KORPUSO MOTERŲ KLUBO PREZIDENTE

Nuotraukoje Čikagos konsulinio korpuso moterų klubo tarybos narės: (iš kairės) Barbadoso garbės konsulo sutuoktinė Sally King, Nepalo garbės konsulo sutuoktinė Allison Brustin, Suomijos garbės konsulo sutuoktinė Katarina Andersson, naujai išrinkta klubo prezidentė Lietuvos generalinio konsulo sutuoktinė Gintarija Gudynienė, dabartinė klubo prezidentė Makedonijos generalinio konsulo sutuoktinė Habibe Redzepe, klubo viceprezidentė, Tailando generalinio konsulo sutuoktinė Plyachanid Sukchan.

A. Vertelkaitės nuotr.

Š.m. gegužės 12 dieną vykusiame Čikagos konsulinio korpuso moterų klubo tarybos posėdyje dr. Gintarija Gudynienė išrinkta klubo prezidente vienerių metų kadencijai. Šias pareigas LR generalinio konsulo M. Gudyno sutuoktinė pradės vykdyti nuo š.m. rugsėjo mėnesio.

Čikagos konsulinio korpuso moterų klubas įkurtas 1960 metais ir vienija šiame mieste dirbančias moteris generalines

bei garbės konsules, o taip pat generalinių ir garbės konsulų sutuoktines. Klubas siekia stiprinti bendradarbiavimą tarp jo narių atstovaujamų valstybių, plėtoti diplomatinio korpuso ryšius su Čikagos kultūros, švietimo institucijomis bei muziejais, įgyvendina diplomatinio korpuso labdaros iniciatyvas.

Gintarija Gudynienė yra baigusi teisės studijas Vytauto Didžiojo universitete, kur įgijo

ir humanitarinių mokslų daktaro laipsnį. Šiuo metu gyvena Čikagoje, augina keturis vaikus.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

PRENUMERUOKITE DIRVA

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLASĖ - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

UŽSIENYJE NUKENTĖJĘ LIETUVOS PILIEČIAI GAUTĄ VALSTYBĖS PARAMĄ TURĖS GRĄŽINTI

grąžintina.

Tokias nuostatas Seimas įteisino priimtose Konsulinio statuto pataisose dėl materialinės pagalbos. Jos priimtose 70 parlamentarų balsavus už, nė vienam - prieš ir 3 susilaikius.

Jeigu, pasibaigus valstybės materialinės pagalbos grąžinimo terminui, Lietuvos piliečiui suteikta valstybės materialinė pagalba nebus grąžinta, užsienio reikalų ministras priims sprendimą dėl šios pagalbos

išieškojimo. Ministro sprendimas bus vykdomasis dokumentas, vykdomas civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Valstybės materialinės pagalbos Lietuvos piliečiams, nukentėjusiems užsienio valstybėse, teikimo, grąžinimo tvarką ir terminus nustatys Vyriausybė.

Konsulinio statuto pataisos įsigalios 2015 m. rugsėjo 1 d.

ELTA

ARGENTINA

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje visuotinis narių susirinkimas. Susirinkimas įvyko balandžio 25 d. mūsų organizacijos patalpose, jame buvo nutarta, kad nuo šių metų SLA visuotinis narių susirinkimas vyktų gruodžio mėnesį.

Taip pat iki šių metų pabaigos nesikeis draugijos nario mėnesinis mokestis: suaugusiems - \$15, o vaikams ir pensininkams - \$ 7,50. Kitame susirinkime, gruodžio mėn., bus apsvastyta praeitų metų mūsų draugijos veikla ir priimtas metinis SLA balansas.

Nauja Argentinos lietuvių jaunimo sąjungos valdyba. Prezidentė-pirmininkė Rodrigo Salto Bogusas (Lietuvių draugija „Nemunas“); viceprezidentė-vicepirmininkė Evelin Melnesiuk Gabriunas (Lietuvių draugija „Nemunas“); sekretorė Melina Carla Luna Pupelis (Lietuvių draugija „Susivienijimas“); išdininkė Catalina Melnesiuk Gabriunas (Lietuvių draugija „Nemunas“); valdybos narė Nadia Belen Gedzevicius (Lietuvių draugija „Nemunas“); valdybos narė Elina Alba („Laisva Lietuva“, Tandil).

Lietuvių kalbos kursai. Šeštadieniais nuo 16:00 iki 18:00 valandos mūsų patalpose yra dėstomi dviejų lygių lietuvių kalbos kursai. Kaip visuomet, pamokos vyksta nemokamai, tik prašome būti Susivienijimo lietuvių Argentinoje nariu. Nuo 15:15 iki 16:00 val. – naujas lietuvių kalbos kursas vaikams ir jaunimui. Kviečiame visus dalyvauti.

„Lietuvos aidai“. Lietuviška radijo valandėlė „Ecos de Lituania“, vad. Jono F.Kalvelio, nuo gegužės 8 d. galima pasiklausyti penktadieniais nuo 21 iki 22 val. ir pakartotinai sekmadieniais nuo 19 iki 21 val. internete: www.ecosdelituania.com.ar arba <http://www.fmdifusionberisso.com.ar> arba <http://www.ecosdelituania.com.ar/>

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje inf.

ŠIAURINIŲ ČIKAGOS PRIEMIESČIŲ DAINORĖLIAI SKAMBIĄ DAINĄ VASARĄ TRAUKS KARTU SU KITAIŠ PUSANTRO TŪKSTANČIO CHORISTŲ

Vos už dviejų mėnesių Čikagoje vyksiančioje jubiliejinėje X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventėje dalyvaus ir šiauriniame Čikagos priemiestyje Mundeleine įsikūrusios Gedimino lituanistinės mokyklos (GLM) vaikų choras. Atsižvelgiant į lituanistinių mokyklų dydį, pastarosios choras yra gausiausias – šiemet jį lanko beveik pusė visų mokinių.

Šiai mokyklai atstovaus 26 mokiniai, kurie vasarą neišvažiuoja atostogauti į Lietuvą. Vaikų chorams skirtą dainų šventės repertuarą per muzikos pamokas mokosi visi 2-7 klasių mokiniai, kurių ne vienas auga dvikalbėje ar net trikalbėje šeimoje. Daugelis Gedimino mokyklos dainorėlių mokslo metus pradėjo niekad iki tol negirdėję tokių kultinių lietuvių liaudies dainų, kaip „Atskrend sakalėlis“ ar „Balnokit, broliai, žirgus“. Tačiau choristai stropiai lanko pamokas, laisvalaikiu klausosi šventės organizatorių paruoštų partijų įrašų ir vieną po kitos įsimena repertuaro dainas: nuo lietuvių liaudies bei stovyklinių iki naujų, specialiai šiai šventei parašytų, kūrinių, nuo mažai žinomų išeivijos iki gerai Lietuvoje pažįstamų kompozitorių, hitais tapusių dainų.

Perfrazavus J. Marcinkevičių, koks tas mūsų choras šaunus:

*O giedorių! O dainorių!
Pilnas Gedimino choras.
Kad pragydo,
Tai pragydo:
-Do-re-mi
Fa-sol-la-si-do!*

*Ir išėjo chorvedė,
Choro šito raštvėdė.
Ant natų pasilypėjo
Ir vaikus skaičiuot pradėjo:*

*Viena Goda, Matai du
Gieda su Rita kartu.*

*Ieva, Dalija, dvi Gretos –
Prižiūrės jas Violeta;*

*Besagstydamas sermėgą,
Iš namų Pilypas bėga.
Bet prie jo mama prikibo -
Nepaleidžia dainiaus šito.*

*Jonas, Rapolas, Adomas –
Pirmo balso čempionai;
Lukas, Julia, dvi Sofijos -
Scenoje visai nebijo.*

*Porą Emų, Monikutę
Perdainuos gal tik lakštutės.*

*Valentina, Karolina –
Kai užtraukia, džiaugsmas
ima!
Remigutis ir Milena –
Jiems dainuojant dings migrena.*

*Patrikas ir Aleksandra
Perdainuotų net patrankas.
O Viktorija iš tolo –
Kaip gražiai ji gieda solo.*

*Ir vaikai pajuto norą
Įsijungt į bendrą chorą.
Su daina gyvent smagiau.
Uždainuokim! Kas daugiau!*

Daina ir muzika yra vienas geriausių bet kurios užsienio kalbos mokymosi ramsčių. Dainuojant gimtąją kalbą ne tik plečiamas vaikų lietuvių kalbos žodynas ir ugdoma jų kalbinė bei muzikinė klausia. Kiekvieną kartą dainuodami liečiamos prie lietuvių liaudies tautosakos, giliname savo gimtosios kultūros supratimą ir tautinio charakterio pajutimą. Norėtusi, kad dainų šventėje dalyvaujantys vaikai su daina ir muzika nesiskirtų niekada. Kad lietuviškos dainos iš jų lūpų sklįstų jų namuose, kad vaikai žaisdami, kur nors Čikagos priemiesčiuose mindami dviratį niūniuotų, švilpautų naujai išmoktas lietuviškas melodijas.

Aktyvus dalyvavimas šiame lietuvių išeivijos renginyje yra lietuvių kūrimas toli

Kento valstybiniame universitete (Kent State University), Ohio, pasikeitė prezidentai. Gegužės 1 d. iškilmingoje inauguracijos ceremonijoje buvo inauguruota naujoji Kento valstybinio universiteto prezidentė dr. Beverly Warren. Prieš atvykdamą į Kentą, ji ėjo vyr. viceprezidentės pareigas Virdžinijos sandraugos universitete (Virginia Commonwealth University). Po iškilmių naujoji prezidentė Dr. Beverly Warren susitiko su LR garbės generaline konsule Ingrida Bubliene. Ingrida šiuo metu yra pakviesta į Kento universiteto Menų ir mokslų kolegijos Patikėtinių tarybą (College of Arts and Sciences Board of Directors).

LR URM

nuo Tėvynės. Reikia palinkėti, kad GLM choristų santykis su lietuvių kultūra visada liktų aktyvus, kad visada degtų noras dalyvauti lietuviškame gyvenime, tęsti lietuviybės kūrimo tradicijas bet kuriame pasaulio kontinente. Kad užaugę šie vaikai surengtų gal XXX Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventę, parašytų, aranžuotų jai dainas ir kantatas. Kad rastų savo būdą lietuvių bei saugoti, kad tęstų Šiaurės Amerikos lietuvių tradicijas – ar auginant savo vaikus ir jiems dainuojant

lietuviškas lopšines, ar dirbant lietuviškoje mokykloje, ar atstovaujant Lietuvai sporto renginiuose, išdidžiai iškėlus galvą sugiedant Tautišką giesmę.

Ar susiburs toks gausus Čikagos šiaurinių priemiesčių dainorėlių būrys kitai dainų šventei, parodys laikas. Norėtusi, kad jų širdelėse ir atmintų ilgai aidėtų šilti dainų šventės akordai, kad niekad negestų meilė muzikai ir lietuviškai dainai.

Agnė Januškis, GLM choro vadovė

X ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖS „PADAINUOSIM DAINŲ DAINELĘ“ RENGINIAI

Kaip žinia, po devynerių metų Čikaga šią vasarą vėl taps gražios lietuviškos tradicijos, besitęsiančios jau 90 metų, lopšiu. Ta proga jubiliejinės dainų šventės savaitgalį, liepos 3-5 dienomis, vyks renginiai, į kuriuos patartina bilietus nusipirkti iš anksto.

* **Penktadienį**, liepos 3 d., 8 val. v. St. James katedroje koncertuos specialiai į šventę pakviesti trys įžymūs chorai iš Lietuvos – Vilniaus mokytojų namų mišrus choras „Bel Canto“, Kauno berniukų ir jaunuolių choras „Varpelis“ bei Vilniaus Balio Dvariono muzikos mokyklos mergaičių choras „Viva Voce“.

* **Šeštadienį**, liepos 4 d., 8:30 val. v. Vic teatre pasirodys „Capella’A“ grupė, kurioje dainuoja ir į šventę atvykstanti garsi Lietuvos dainininkė Rasa Serra. Po koncerto – šokiai.

* **Sekmadienį**, liepos 5 d., 1 val. p. p. UIC paviljone įvyks pagrindinis savaitgalio renginys – dainų šventė. **Bilietų kasdien sparčiai mažėja.** Patariama juos nusipirkti jau dabar. Po šventės, 7 val. v., Sheraton Chicago viešbutyje – pokylis ir šokiai.

* Visas tris dienas minėtame Sheraton Chicago viešbutyje vyks mugė, kuriai prekeiviai registruojasi šventės interneto svetainėje.

* **Labai reikia savanorių!** Kad kuo sklandžiau praeitų šitoks masinis renginys, neįkainojama kiekvieno, galinčio prisidėti, pagalba.

Bilietus nusipirksite ir visą reikalingą informaciją rasite šventės interneto svetainėje dainusvente.org

X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventės rengėjų inf.

Gedimino lituanistinės mokyklos vaikų choras drauge su vadove Agne Januškis. *Silvijos Boletz nuotr.*

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

RAGINIMAS NATO KURTI NUOLATINES PAJĖGAS ALJANSO RYTUOSE

Antrąją NATO užsienio reikalų ministrų susitikimo Antalijoje dieną, gegužės 14-ąją, Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius akcentavo, kad Rusija savo veiksmais bando Aljanso budrumą bei vieningumą ir paragino NATO užtikrinti nuolatinį pajėgų buvimą Baltijos šalyse.

Ministras atkreipė dėmesį į Rusijos laivyno veiksmus, kuriais trukdoma taikiai laivybai ir ekonominei veiklai Lietuvos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje.

Kalbėdamas apie grėsmes iš Pietų, L. Linkevičius patikino, kad Lietuva prisidės prie bendrų šalių pastangų kovoje su „Islamo valstybe“ bei sprendimų paieškos sprendžiant migracijos problemas ES lygmenyje.

Susitikime ministras paragino NATO toliau tęsti atvirų durų politiką, ypač Rytų Europos valstybėms bei skirti dėmesį ir paramą Gruzijai, kuri aktyviai įgyvendina svarbias saugumo ir gynybos reformas.

Antroji NATO užsienio reikalų ministrų susitikimo diena buvo skirta diskusijai apie Aljanso atsaką į grėsmes saugumui, kylančias iš Rytų ir Pietų. Susitikime dalyvavo Europos Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai Federica Mogherini.

Iš kairės: NATO generalinis sekretorius Jens Stoltenberg, Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir Turkijos užsienio reikalų ministras NATO šalių užsienio reikalų ministrų susitikime Antalijoje, Turkijoje gegužės 13 d. Susitikime, kuris buvo pirmasis nuo 2001 metų ne Briuselyje vykęs tokio pobūdžio renginys, paskutinę dieną NATO generalinis sekretorius pareiškė, kad Aljansas susiduria su „besivystančiais“ iššūkiais rytuose ir pietuose. *NATO nuotr.*

Tarp ministrų vyravo sutarimas, kad Rusijos agresija ir karinės galios eskalavimas įpareigoja NATO imtis ilga-

laikių priemonių stiprinant saugumą Rytinėje Aljanso dalyje ir užkirsti kelią galimai agresijai. *LR URM*

KANADOJE VYKO DVIŠALĖS SAUGUMO POLITIKOS KONSULTACIJOS

Gegužės 4-7 dienomis Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos Transatlantinio bendradarbiavimo ir saugumo politikos direktorius ambasadorius Renatas Norkus Otavoje (Kanada) susitiko su Kanados Vyriausybės vadovu Kanados bendruomenių rūmuose Peter van Loan, Kanados Senato Užsienio reikalų komiteto pirmininke Raynell Andreychuck, Ministro pirmininko kabineto patarėjais, Užsienio reikalų ministro pavaduotoju Peter M. Boehm, Užsienio reikalų ministerijos Europos ir Eurazijos reikalų generaliniu direktoriumi Matthew Levin, Europos, gynybos ir saugumo, užsienio prekybos, Rytų Europos ir Eurazijos, branduolinio ir radiologinio saugumo departamentų direktoriais ar jų pavaduotojais, gynybos ministerijos NATO politikos departamento direktoriaus pavaduotoju.

Susitikimų metu aptarti Velso NATO valstybių vadovų susitikimo sprendimų įgyvendinimo ir pasirengimo 2016 m. NATO Valstybių va-

dovų susitikimui klausimai. R. Norkus padėkojo Kanadai už aktyvų įsitraukimą Baltijos regione vykdant NATO oro policijos misiją, už Kanados karinių pajėgų dalyvavimą pratybose Baltijos šalyse, padėkojo už Kanados finansinę paramą NATO Energetinio saugumo kompetencijų centrui. Buvo aptarti tolimesnio Kanados politinio ir karinio dalyvavimo regione klausimai, Kanada buvo pakviesta deleguoti atstovus į kuriamą NATO vadovietę Lietuvoje. Kanados Užsienio reikalų ir gynybos ministerijų atstovai puikiai įvertino Lietuvos, kaip priimančiosios šalies paramą Kanados kariams vykdytusiems oro policijos misija.

Konsultacijų metu ypatingas dėmesys buvo skirtas situacijos Rytų Ukrainoje aptarimui bei Transatlantinės bendruomenės finansinei, karinei ir ekonominei paramos Ukrainai.

Susitikimų metu aptarti dvišalio energetikos bendradarbiavimo klausimai. Aptartos naujos galimybės dvišalės prekybos srityse įsi-

galiojus Kanados ir Europos sąjungos laisvosios prekybos sutarčiai.

R. Norkus padėkojo Kanadai už paramą Lietuvos kandidatūrai į Ekonominės plėtros ir bendradarbiavimo organizaciją.

Kanados atstovai buvo informuoti apie š. m. birželio pabaigoje Lietuvoje įvyksiantį aukštų pareigūnų susitikimą besirengiant branduolinio saugumo samitui įvyksiančio 2016 m.

Gegužės 7 dieną Lietuvos ambasadoje buvo surengta apvalaus stalo diskusija kurioje direktorius R. Norkus pristatė Lietuvos saugumo politikos aktualijas. Diskusijoje dalyvavo įvairių Kanados nevyriausybinių organizacijų bei institutų užsienio ir saugumo politikos ekspertai.

Ambasadorius Vytautas Žalys ir direktorius Renatas Norkus apsilankė Toronte kur susitiko su Kanados lietuvių bendruomenės pirmininke Joana Kuras ir Generaliniu garbės konsulu Toronte Pauliumi Kuru, Lietuvos ambasados atstovu ES prekybos rūmuose Toronte Dmitrijum Kanovičium. *LR URM*

LIETUVA IR PASAULIS

Minint Antrojo pasaulinio karo pabaigos 70-ąsias metines, Lietuvos diplomatai kartu su tarptautine bendruomene pagerbė vienos didžiausių tragedijų žmonijos istorijoje aukas.

Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Deividas Matulionis Vokietijos parlamento, Lenkijos ir Ukrainos ambasadų kvietimu karo aukas gegužės 8 dieną pagerbė simbolinę reikšmę turinčiose Berlyno vietose. Karo Europoje ir nacionalsocialistinio režimo valdymo pabaiga paminėta iškilmingame renginyje Reichstage. Tą pačią dieną ambasadorius pagerbė kare žuvusius Lenkijos karius prie jiems skirto paminklo Frydrihshaino parke. Vėliau D. Matulionis dalyvavo visų karo aukų pagerbimo ceremonijoje memorialo Treptovo parke, kurią surengė Ukrainos ambasada. Šiame parke yra palaidota maždaug 8 tūkst. per Berlyno puolimą kritusių karių, kurių didelė dalis buvo ukrainiečiai. Minėjime dalyvavo karo veteranai iš Ukrainos ir kitų ambasadų atstovai.

Vokietijos prezidento Joachimo Gaucko kvietimu D. Matulionis gegužės 6 dieną dalyvavo Antrojo pasaulinio karo metais nelaisvėje mirusių sovietų karių pagerbimo ceremonijoje, kuri buvo surengta netoli karo belaisvių stovyklos Paderborno miesto apylinkėse. Šios stovyklos kodiniu pavadinimu „Stalag 326 Senne“ masinėje kapavietėje palaidoti 65 tūkst. sovietų karių. Gegužės 12 d. ambasadorius dalyvavo aukų atminimui skirtose ekumeninėse mišiose Berlyno Šv. Jadvygos katedroje, kurias rengia Ukrainos ambasada.

Lietuvos ambasados Baltarusijoje diplomatai gegužės 8 dieną aplankė Chatynę ir Červenę, pagerbdami hitlerinio ir stalininio režimų aukas – lietuvių, baltarusių, žydų, lenkų, ukrainiečių ir kitų tautų atstovus, atsidūrusius vienos didžiausių žmonijos tragedijų epicentre.

Lietuvos ambasada Estijoje karo aukas pagerbė gegužės 8 dieną Taline prie 1944 metais už Estijos laisvę kovojusiems asmenims atminti skirto Maarjamäe memorialo.

Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Dalius Čekuolis Prezidento François Hollande'o kvietimu gegužės 8 dieną dalyvavo Paryžiuje surengtame iškilmingame Antrojo pasaulinio karo pabaigos 70-mečio minėjime, kuris tradiciškai vyko prie Nežinomo kareivio kapo prie Triumfo arkos. Į renginį buvo sukviesti Senato ir Nacionalinės Asamblėjos, Vyriausybės nariai, karo veteranai, Paryžiuje reziduojantis diplomatinis korpusas, kiti aukšto rango svečiai. Ceremonijoje taip pat dalyvavo JAV valstybės sekretorius Johnas Kerry.

Lietuvos ambasada Belgijoje gegužės 8 dieną dalyvavo Kongreso aikštėje Briuselyje vykusioje vainikų prie Nežinomojo kareivio kapo padėjimo ceremonijoje. Karo aukas pagerbė Belgijos karalius Filipas, gynybos ministras Stevenas Vandeputas, gausiai susirinkęs diplomatinis korpusas. Gegužės 9 d. Ukrainos ambasados kvietimu, Lietuvos, Ukrainos ir Lenkijos ambasadų atstovai kartu pagerbė karo aukų atminimą Briuselio miesto Evere kapinėse.

Tel Avive gegužės 12 dieną vienoje iš municipalinių salių buvo pagerbti 16-osios lietuviškosios šaulių divizijos kariai, kovoje Antrajame pasauliniame kare. Minėjimą pirmą kartą surengė dvi išeivių iš Lietuvos organizacijos „Beit Vilna“ ir „Igud Jocei Lita“. Renginyje, kuriame dalyvavo grupelė veteranų, keli šimtai karių giminių ir artimųjų, skambėjo prisiminimai, karo metų dainos, kurių dauguma buvo atlikta jidiš kalba. Lietuvos ambasadorius Izraelyje Edminas Bagdonas kreipėsi į susirinkusius lietuviškai, hebrajiškai, anglų kalba, perskaitė ir įteikė abiejų minėjimą surengusių organizacijų vadovams Lietuvos Ministro Pirmininko Algirdo Butkevičiaus padėkos laišką Izraelyje gyvenantiems Antrojo pasaulinio karo veteranams.

LR Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorė **Gintė Damušis** gegužės 11–12 dienomis Rygoje dalyvavo aukšto lygio ekspertų konferencijoje: „Kaip skatinti europiečių mobilumą ir apykaitinę migraciją. Diasporos įsitraukimo stiprinimas“.

G. Damušis konferencijos sesijoje, skirtoje aptarti darbui su diasporų bendruomenėmis, pristatė Lietuvos patirtį dirbant su užsienio lietuvių organizacijomis, pagrindines URM bei kitų „Globalios Lietuvos“ programą įgyvendinančių institucijų veiklas, prisidedančias prie Lietuvos diasporos ryšių su Lietuva stiprinimo, pateikė Lietuvos statistikos departamento naujausius duomenis apie lietuvių svetur. Šioje sesijoje Maltos, Latvijos ir Prancūzijos atstovai taip pat aptarė mokslo ir kultūros tinklų tarp užsienyje gyvenančių bendruomenių svarbą ir naujų ryšių tarp diasporų ir valstybių kūrimą. Konferencijos metu ES šalių vidaus reikalų, teisingumo ir socialinių reikalų institucijų atstovai apžvelgė pagrindinius teisinio reguliavimo asmenų mobilumo ir darbo migracijos srityje aspektus, trečiųjų šalių piliečių teisės į mobilumą ES realizavimą, kultūrinės bei socialinės kliūtis, trukdančias siekti didesnio Europos Sąjungos piliečių mobilumo. *LR URM*

NEBLĖSTANTI TALENTO LIEPSNA

Vytautas Matulionis

Pianisto Vytauto Smetonos rečitalis, Reinberger Chamber Hall Severance Hall, Cleveland, Ohio, 2015.05.08., 7:30 v.v. Rečitalio programa: Vytautas Smetona – Capriccio in D Major; Ludwig Van Beethoven – Sonata Number 23 in F Minor, Opus 57 („Appassionata”); Robert Schumann – Fantasie in C Major, opus 17; Franz Liszt – Funerailles (October 1849); Frederic Chopin – Mazurka in B-flat Minor, Opus 24, Number 4; Etude in E Major, Opus 10, Number 3; Etude in C-Sharp Minor, Opus 10, Number 4; Ballade Number One in G Minor, Opus 23.

Rečitalį Vytautas Smetona pradėjo trumpa, bet malonia staigmena – savo kompozicija „Capriccio in D Major”. Šiuo laisvos formos kūrinio, pasižyminčiu harmonijos ir ritmo įvairove, pianistas prisistatė kaip išradingas kūrėjas, savo muzikines mintis reiškiantis savitai vaizdžiai, kaip ir dera tikram menininkui. Šioje srityje iš jo galima tikėtis dar daug.

Rečitalio programa buvo parinkta ypatingai sunki ir sudėtinga, techniniu, stilistiniu ir jausminiu atžvilgiu reikalaujanti tikro, subrendusio piano virtuozo, koks ir buvo Vytautas Smetona ši savo sugrįžimo į muzikos areną vakarą. Kiekvienam iššūkiui jis žvelgė tiesiai į akis ir išėjo laimėtoju.

Beethoveno „Appassionata” sonata buvo įkvėpta vienos iš kelių Beethoveno „nemirtingųjų mylimųjų” – Therese von Brunswick – ir parašyta 1804 metais. Tai giliai asmeniškas Beethoveno išgyvenimas, supratęs kokį skaudų smūgį – apkurtimą – jam smogė likimas. Joje apstu aistrų ir maišto, liūdesio ir užsispyrimo, ir drąsos neišvengiamoje kovoje su nenugalimu priešu. Beethovenas sakė: „Aš griebsiu likimą už gerklės, jis manęs nugalės”. Pats žodis „Appassionata” buvo sukurtas leidėjo Cranz, šioje sonatoje šėlstančioms aistrų audroms išryškinti. Vytautas Smetona šių jausmų verpetų nepabūgo. Nors jo laikysena buvo santūri, nesivaikanti jokių tuščių „dramatiškų” judesių ir jo kūnas beveik nejudėjo, iš jo pirštų galų, lyg iš burtininko lazdelės, tryško jausmo žiežirbos, atskleisdamos kiekvienoje natoje gludinti slėpinį. Pianisto susikaupimas buvo pavyzdingas: kiekviena nata buvo ryški ir užbaigta, o paskutinės sonatos dalies *Presto* greitis stubino ir užėmė kvapą. Betikslio, bejausmio klavišų daužymo, būdingo jauniems, nepri-tyrusiems pianistams, čia nebuvo. Buvo tik gyvenimo patirtimi ir branda pagrįsti jausmo skrydžiai.

Pirmosios rečitalio dalies pabaigai pianistas pagrojo vieną iš puikiausių Roberto Schumann kūrinų *Fantasie in C Major, Opus 17*, skirtą kompozitoriui Franzui Lisztui. Tai nepaprastai plačios apimties kūrinys – didingas, ugningas, techniškai reiklus, giliai jausmingas. Tai buvo ilgiausias, atidaus dėmesio ir kantrybės iš klausytojų pareikalavęs šio vakaro kūrinys. Po audringos pradžios kompozicija išsiliesia lyrizmo srovė, kuri vėl pavirsta audra, o vėliau viską apgaubia neišsakomas liūdesys. Antroje dalyje liūdesys virsta didvyrišku maršu, o trečioji dalis atiskleidžia lėtai, įtraukdama klausytoją į antgamtinę, sielą pakylėjančią būseną. Nors ir šiam kūriniiui buvo privalomi virtuoziški sugebėjimai, ir pianistas jų tikrai nestokojo, jie buvo kiek skirtingi. Staigi nuotaikų kaita reikalavo didelio muzikinio atsargumo, kuriam pianistas buvo puikiai pasiruošęs. Ir šiame kūrinyje buvo audrų, bet jas greit išsklaidydavo giedras, meile spinduliuojantis dangus. Stebinanti pianisto technika čia ne karaliavo, bet buvo nuolanki muzikinės minties tarnaitė.

Pirmoje rečitalio dalyje buvo daug dramos, aistros, jausmų šėlsmo ir kovos, o antroji dalis buvo poetiškesnė, lyriškesnė ir, atrodo, pianistui labiau prie širdies. Gal toks polinkis jam yra įgimtas? Ši dalis prasidėjo Franz Liszt kompozicija *Funerailles*, septinta iš dešimties kompozicijų rinkinio, žinomo kaip *Harmonies poetiques e religieuses*. Tai vienas kilniausių kūrinų pianui, manoma, parašytas prieš mėnesį mirusiam Fredericui Chopinui atminti. Giliu liūdesiu prasidedančiame kūrinyje nuotaikos nuolat kinta: didingas laidotuvių maršas ir švelnus ilgesys, audringa kariška dalis ir tylioje aimanoje ištirpstanti pabaiga. Pianistas tas nuotaikas atkūrė ir išgyveno jautriai ir giliai. Kiekvienam jo „įsakymui” paklusni ir lanksti technika neapvylė nei pianisto, nei

Pianistas Vytautas Smetona.

www.youtube.com

klausytojų.

Sekančiose keturiuose Frederico Chopino kompozicijose – *Mazurka in B-flat Minor, Opus 24, Number 4; Etude in E Major, Opus 10, Number 3; Etude in C-Sharp Minor, Opus 10, Number 4* (pastarosios dvi skambintos be pertraukos); ir *Ballade Number One in G Minor, Opus 23*; – Vytautas Smetona pasirodė esąs tikras muzikinis poetas-lyrikas, dvasia ir širdimi suaugęs su skambinamais kūriniais ir juose įslaptintomis prasmėmis. Mazurka buvo ir grakšti, ir išdidi, o apgaulingai lengvai skambantys, bet techniškai painūs etiudai pianistui jokių sunkumų nesudarė, o ilgai atmintyje išliekančios jų melodijos klausytojus žavėjo. Ne kitaip buvo ir su *Ballade*. Joje kartojosi drąsios, ugningos ir švelnios nuotaikos su tragizmo blyksniais ir kylančia įtampa, pertraukiama ypač gražios melodijos, deja, pasibaigianti audra. Pianisto sugebėjimas jautriai ir tiksliai pajusti nuotaikos tėkmę ir gelmę ir ją vaizdžiai, vienu brūkšniu atkurti, klausytojus ir stebino, ir džiugino. Įaudrintiems klausytojams karštai prašant, pianistas pasiskambino dar vieną Chopino *Mazurką*.

Vytauto Smetonos asmenyje turime didelį, tausotiną talentą, kuris nesilanksto „svetimiems dievams”, bet savo muzikinės vaizduotės galia sugeba atrasti natose paskandintą muzikinį turtą ir noriai juo dalinasi su klausytojais. Vien klavišo paspaudimo jam neužtenka. Kiekvienas, tiksliai meniškai išmąstytas klaviatūros palietimas vaizdžiai atskleidžia kompozatoriaus intencijas. Negalima pamiršti, kad Vytautas Smetona yra gyvenimo patirtyje subrendęs talentas ir ta patirtis teigiamai atsispindi jo skambinime. Bereikia tik didžiuotis šia neblėstančia ir naujai atgimusia talento liepsna.

KULTŪROS KRONIKA

Panevėžio rajone, Puziniškio dvare, įteikta 27-oji rašytojos Gabrielės Petkevičaitės-Bitės literatūros premija. Jos laureatu tapo rašytojas **Petras Palilionis**. Rašytojas ir literatūros tyrinėtojas P. Palilionis įvertintas už skaitytinę dramą „Metai Tamsčiuko atokaitoj”. Pasak autoriaus, ją parašė pagal G. Petkevičaitės-Bitės ir Antano Kasperavičiaus laiškus, rastus griaunant A. Kasperavičiaus giminių sodybą Pasvalio rajone. Pedagogas, muziejininkas A. Kasperavičius buvo kilęs iš vargingos šeimos, tačiau pasiaukojamai globotas rašytojos G. Petkevičaitės-Bitės tapo išsilavinusiu žmogumi. „Mane labai stebino, kad Bitės gyvenimą tyrinėjo daug kas, daug knygų parašyta, konferencijų surengta, bet kažkodėl šita [A. Kasperavičiaus] pavardė [negirdėta]. Apie tą žmogų, kurį Bitė mylėjo kaip sūnų, niekur nieko [nekalbama]. Tai buvo pagrindinė intriga. Jeigu norite – „Metai Tamsčiuko atokaitoj” iš tikrųjų yra literatūrinis detektyvas”, – sako P. Palilionis. Jau tris dešimtmečius teikiama literatūros premija yra skiriama už grožinės literatūros, prozos kūrinį, keliantį moralines, dvasines problemas, humanistines ir švietėjiškas idėjas.

Gegužės 11 dieną Lietuvos kultūros ministerijoje lankėsi Japonijos–Lietuvos draugystės asociacijos nariai ir pirmininkas Seiichi Mizuno. Svečius pasveikinęs kultūros ministras Šarūnas Birutis padėkojo už jaunimo kultūros mainų skatinimą, ilgametės labdaros iniciatyvas, visapusišką paramą Lietuvos ambasadai Japonijoje. Gegužės 12 d. Nacionaliniame dramos teatre Japonijos–Lietuvos draugystės asociacija surengė labdaros vakarą – kompozitoriaus Yuki Ando operos „Sempo Sugihara. Vilties sakuros” premjerą, dalyvaujant solistams ir mėgėjų chorui iš Japonijos, lietuvių chorui „Libro” bei orkestrui. Surinktos aukos bus skiriamos labdaros ir paramos fondui „Rugutė”, remiančiam vėžiu sergančius vaikus, ir Fukušimos cunamio aukoms paremti. Antrojo oficialaus Asociacijos vizito Lietuvoje metu taip pat vyko susitikimai Užsienio reikalų, Švietimo ir mokslo ministerijose, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninėje Kauno klinikose. 2001 m. Tokijuje įkurta nevyriausybinė organizacija meno, kultūros, mokslo ir ekonominiams ryšiams su Lietuva plėtoti. Šiuo metu asociacijoje veikia 40 narių – verslininkai, buvę Lietuvoje akredituoti ambasadoriai, politikai, meno vadybininkai, menininkai.

Žaliojo tilto skulptūras Vilniuje reikėtų nukelti nelaukiant, kol ekspertai apsispręs dėl skulptūrų teisinės apsaugos panaikinimo, sako kultūros ministras Šarūnas Birutis. To Š. Birutis teigia paprašęs Vilniaus mero Remigijaus Šimašiaus, su kuriuo susitiko gegužės 14 d. „Aptarėme ir vadinamųjų „balvonų” likimą. Mano nuostata nesikeičia: aš sakiau, kad jie turėtų būti patraukti pirmiausia, nelaukiant jokių kitokių sprendimų, kaip keliantys grėsmę. To ir paprašiau Vilniaus miesto mero. Jis sakė, kad tikrai spręs, bet, kaip suprantu, techniniai dalykai nėra tokie paprasti, kaip iš pirmo žvilgsnio atrodo: ten praktiškai pusę tilto reikia išardyti”, – sakė Š. Birutis. Jis priminė, kad ekspertai yra nustatę, jog avarinės būklės skulptūros kelia grėsmę praeiviams, dėl skulptūrų nukėlimo teisinių klausimų nekyla jau nuo praėjusių metų rugpjūčio, kai Kultūros paveldo departamento Vilniaus padalinys yra davęs leidimą skulptūras nukelti restauravimui.

Kaune gegužės 14 d. vyko renginiai, skirti atminti už Lietuvos laisvę susideginusiam Romui Kalantai. R. Kalanta buvo prisimenamas padedant gėlių ant jo kapo Romainių 1–osiose kapinėse bei ant jam skirto paminklo „Aukos laukas”. Vėliau prie paminklo Muzikinio teatro sodelyje vyko muzikos ir saviraiškos festivalis „Rokas už Laisvę”, kuris prasidėjo jaunimo akcija R. Kalantos atminimui, akustine festivalio programa „Šimtas pavasarių”. Vakare vyko roko grupių koncertas.

ELTA, LTR, LRKM

SAULIUS PETREIKIS:
„MUZIKA GYVENU NUO PAT RYTO IKI VAKARO. NEŽINAU, KĄ KITA
GALĖČIAU VEIKTI”

Jis galėtų papasakoti pačių netikėčiausių savo gyvenimo nuotykių. Apie tai, kaip „išprotėjęs žemaitis” Škotijoje krūvą pinigų paliko, kad įgyvendintų kūrybinę svajonę, ar su bičiuliu muzikantu scenoje bešėldamas „pateko į transą” ir nuo jos nukrito. Arba istoriją su buivolo ragu, kuris Liuksemburgo oro uosto muitinėje sukėlė įtarimą, jog šitas garbanius lietuvaitis gali būti kontrabandininkas. Tada teko jam gerą pusvalandį tą ragą pūsti. Susirinkę muitinės darbuotojai klausėsi klausėsi, o paskui pasakė: „Iš tikrųjų tu muzikantas”. Ir paleido. Įsitikino, kad negabena jis kontrabandos...

Į X Šiaurės Amerikos dainų šventę Čikagoje pakviestas charizmatiškasis Saulius Petreikis visur pristatomas kaip multiinstrumentininkas, pučiamųjų virtuozas, sukaupęs unikalių instrumentų kolekciją iš viso pasaulio, mokytojas, inovatoriškos muzikos kūrėjas ir atlikėjas. Kaip žmogus, Lietuvoje bei užsienyje koncertuojantis ir vienas, ir su grupėmis „Saulės broliai”, „Chris Ruebens Ensemble”, „Rasa Serra&World Duo”, subūręs „Saulius Petreikis and the Unit 7 Allstars”, „S. P. orkestrą”. Kaip menininkas, kuris, užlipęs scenon, muzikai atiduoda save visą.

Sauliau, kada jūs, berniukas nuo Žemaitijos platumų, supratote, jog gyvenimas, susietas su muzika, jums yra arti širdies?

Tai, kad mažame Barstyčių kaimelyje augau muzikaloje šeimoje, turėjo didžiulės įtakos. Visi proseneliai iš tėvelio pusės buvo liaudies muzikantai. Tėtis mokėsi groti iš savo tėvo, ir mes, vaikai, nuo pat mažų dienų buvome apsupti muzikos, visa šeima kartu muzikuodavome.

Sakote, „mes, vaikai”. Ar be jauniausiojo Donato, kuris visai mažiukas žadėjo būti už jus geresnis ir su kuriuo subūrėte bei grojate „Saulės broliuose”, dar turite brolių, seserų?

Taip. Augome keturiose. Man tuoj sueis trisdešimt vieneri, esu vyriausias, brolis Romas metais jaunesnis. Įvaikinta sesuo Regina yra penkeriais metais jaunesnė, o Donatas - pagrandukas, mano „auklėtinis”, dažnai kartodavęs, kad vis tiek mane aplenkis.

Iš kur sėmėtės jau kitų, ne naminių, muzikinių mokslų? Kada supratote, kad viena – mėgėjiški „pamuzikavimai” ir visai kas kita – rimtos akademinės studijos?

Dešimties metų su mama nuvažiavau į Platelių meno mokyklą. Ten, regis, šešerius metus pūčiau dūdą. Po to - Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorija, kur tie rimtieji mano mokslai ir prasidėjo. Konservatorijoje apie daug ką teko keisti savo supratimą. Čia, galima sakyti, išaugo muzikos suvokimas, pradėjau ją jausti. Vėliau - Lietuvos muzikos ir teatro akademija Vilniuje, kur baigiau klasikinio trimito studijas. Dar joje besimokydamas įgijau geros patirties grodamas pučiamųjų instrumentų orkestre „Trimitas”, teko padirbėti chore „Vilnius”. Magistro studijų metu mokytojauval Valdorfo mokykloje.

Esate minėjęs, kad akademinėje muzikoje jums pritrūko laisvės. Ar būtent

Saulius Petreikis.

Asmeninio albumo nuotr.

todėl prasidėjo jūsų eksperimentai ir ieškojimai? Kokie likimo vingiai suvedė su jums didelę įtaką padariusiu indiška fleita bansuri grojančiu lietuviu, gyvenančiu Frankfurte, Vokietijoje?

Tikrai, kai atvykau studijuoti į sostinę, siela vis labiau siekė išsilaisvinti iš akademinės muzikos, taigi pradėjau domėtis, ieškoti, kas galėtų man atverti naujas galimybes muzikoje. Draugas rekomendavo susisiekti su bansuri meistru, lietuviu iš Frankfurto Ernestu Epifanovu-Nadaprem, kuris tuo metu grojo su grupe „Atalyja”. Pasinaudojau patarimu ir jo dėka muziką atradau iš naujo. Atradau naujus instrumentus. Ernesto pamokos metu pasakyta frazė „Viskas, ką darai, yra pačiu laiku ir niekam nėra per vėlu” lydi mane iki šiol.

Taigi, Akademija baigta, įgyta neįkainojamos patirties. Širdyje – džiaugsmas, rankose – diplomai. Ar užvėręs jos duris jau žinote, kokiais keliais keleliais pasuksite?

Baigęs Akademiją pasirinkau solisto-kompozitoriaus kelią. Visa iki tol buvusių veiklų patirtis padėjo suprasti, jog mano gyvenimo

kelias yra būtent muziko kelias. Ją baigęs subūriau ne vieną kolektyvą, dalyvavau renginiuose tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Ir nors pasaulio tautų muzika, įvairių šalių instrumentais susidomėjau dar besimokydamas Vilniuje, tačiau tik po studijų, kuomet atsirado daugiau laisvo laiko, kai įsiliejau į multikultūrinį sostinės gyvenimą, galėjau jį skirti gilinti būtent šias žinias.

Gal vis dėlto suskaičiavote, kiek instrumentų turite? Kažkuriame interviu pašmaikštavote, kad turite jų tikrai daug ir grojate daugiau nei vienu.

Teisybė – groju tikrai daugiau negu vienu. Turiu per šimtą instrumentų. Tikslaus skaičiaus pasakyti negaliu, nes senokai dariau reviziją.

Ar išrinktumėte mėgiamiausią?

Mėgstamiausi instrumentai yra kokybiški instrumentai. Tie, kurie pagaminti su meile ir turi savo sielą. Kiekvienas instrumentas ir jo tembras turi savo nuotaką. Kitaip tariant, visiems yra vieta ir laikas, taigi paties mėgiamiausio išskirti net negalėčiau. O kelionės lagaminuose būna ir armėniškas dudukas, ir škotiška ar vietnamietiška fleita, ir

slovakiška švilpa, ir daugybė kitų tikrai egzotiškais pavadinimais.

Turbūt daugybę savo instrumentų galite „pravėdinti” nuolat koncertuodamas su „Saulės broliais”. Kokia tai grupė?

„Saulės broliai” – tai šviesią muziką skleidžianti draugų kompanija. Dar man mokantis Vilniuje abu su jaunėliu Donatu pasvajodavome apie galimybę suburti

lyg mažas spektaklis - niekad nežinai, kaip jis prasidės ir kaip baigsis.

Kitas atlikėjas, su kuriuo dažnai dalinatės scena - Chris Ruebens. Kokie keliai suvedė su šiuo belgų gitaristu ir kompozitoriumi, dabar gyvenančiu bei kurinčiu Lietuvoje?

Chris mane pastebėjo grojantį kažkokiam renginyje, prisijungė atliekant vieną kūrinių. Po šio įvykio nusprendėme susitikti ir pagroti drauge. Galų gale susiklostė taip, kad 2012-aisiais padėjau suburti jam ansamblį, o vėliau kartu įrašėme kompaktinę plokštelę „The Yellow Duck”. Mums labai smagu, kad pernai JAV Nepriklausomuose muzikiniuose apdovanojimuose ši plokštelė instrumentinės muzikos kategorijoje laimėjo pirmąją vietą. Šiuo metu drauge ruošiamo naują programą.

Ilgame jūsų veiklos ir kelionių sąrašė – Škotija. Kas ten nuviliojo?

Tuo metu draugavau su mergina, kuri gyveno Škotijoje. Pamilau visą kraštą ir šalies muziką. Daug kūriau būtent ten, inspiruotas Škotijos gamtovaizdžio, ir pradėjau svajoti apie grupę, su kuria šitą muziką galėčiau atlikti. Vilniuje likimas suvedė su prodiuseriu, įrašų studijos savininku Škotijoje Huey Dowling, ir po mėnesio kartu ėmėme burti grupę bei ruošti albumo įrašymui. Grupė „Saulius Petreikis and the Unit 7 Allstars” atsirado būtent albumui „Lowlands” įrašyti, o koncertams Lietuvoje esu subūręs kitą kolektyvą – „S.P. orkestras”, su kuriuo artimiausiu metu „Lowlands” pristatysime Lietuvos miestuose.

Tikrai gaila, kad laikraščio puslapis negali perteikti šio jūsų debiutinio instrumentinės muzikos albumo garsų, kurie nuskraidina į nuostabaus grožio gamtą. Kaip jūs pats „Lowlands” apibūdintumėte?

„Lowlands” („Slėniai”) jungia populiariosios ir klasikinės muzikos, folkloro, džiazio bei pasaulio muzikos bruožus. Albume - aštuonios instrumentinės kompozicijos ir dvi dainos, atliekamos anglų bei lietuvių žemaičių kalbomis. Daugeliui kūrinių būdingas keltiškas skambėjimas, dailiai derantis su lietuviškais sąskambiais, praturtintas egzotiškų instrumentų tembrų. Simbolinis albumo pavadinimas klausytojui atsiskleis įvairiomis prasmėmis. Viena jų – Žemaitija, Vakarų Lietuvos etnografinis regionas, iš kurio aš pats esu kilęs. Platesne prasme tai – žemumos, lygumos ir

(Nukelta į 11 psl.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 25 d., pirmadienį, 8:30 val. ryte, Šv. Kazimiero bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už žuvusius karius. Po šv. Mišių - pusryčiai kavinėje. *Rengia Katalikų karo veteranų 613 postas, globoja Šv. Kazimiero parapija.*

BIRŽELIO 14 d., sekmadienį, 2:00 val. p. p. Baisiojo 1941-ųjų birželio minėjimas - ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nuo sovietų režimo nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus. Šv. Kazimiero šventovė, 18022 Neff Rd. Cleveland, OH.

Rengia Klivlando baltiečių komitetas.

BIRŽELIO 14 d. sekmadienį, 12:00 val. p. p. **Lietuvių kultūros darželių** pavasario pabuvojimas, East Park paviljonas, (Dorchester Dr. & East Park Dr., Cleveland, OH).

(Atkelta iš 10 psl.)

Saulius Petreikis:
„Muzika gyvenu nuo pat ryto iki vakaro. Nežinau, ką kita galėčiau veikti“

slėniai, kuriuose glūdi kiekvieno mūsų šaknys. Tai ta sakrali vieta, iš kurios išauga mitinis Pasaulio medis. Tarsi medžio šakose giedantys paukščiai, albume skamba ir dailiai pinasi įvairių tautų muzikos instrumentų garsai.

Ar dar tebedalyvaujate LRT pramoginėje-informacinėje laidoje vaikams „Gustavo enciklopedija“?

Šiuo metu nebedalyvauju. Tai buvo vienerių metų idėjinis projektas, be jokio atlygio. Gustavui-Audriui Rakauskui pats pasiūliau šią mintį, norėdamas labai sudominti jaunimą ir parodyti jiems, kad groti lietuviškais ir pasaulio tautų instrumentais tikrai nėra sudėtinga.

Veiklos jums, Sauliau, – į valias. Regis, ir 24 valandų turėtų būti per mažą. Kaip gi visur suspėjate? Ką, išvykdamas į keliones, paliekate namuose?

Turiu nuostabią žmoną Dovilę, kuri rūpinasi manimi ir padeda mano kasdiniuose rūpesčiuose. Taip pat namuose laukia vaikas – šuo Mažu. Be to, turiu savo antrininką, su kuriuo nesunkiai pasidalijame visus darbus: mano zodiako ženklas - dvynys.

Ar kelionė liepą į Jungtines Amerikos Valstijas bus pirmoji?

Taip, į JAV atvykstu pirmąkart.

Kokią šią šalį įsivaizduojate ir kas labiausiai vilioja?

Labiausiai domina gamta ir miestai, taip pat žmonės su savita kultūra, kurie, tikiuosi, mane įkvėps kūrybai ir naujiems projektams, nes

Europoje jau esu koncertavęs beveik visose valstybėse. Taigi, labai tikiuosi įgyti naujos patirties ir JAV.

Kokius instrumentus atsivežate? Kiek kūrinių jais atliksite?

Mėginsiu atsivežti bent trečdalį namų instrumentų bibliotekos. Tikiuosi, munitinė šiuo reikalu bus supratinga. O šitam turui ruošiu niekur iki šiol neatliktą specialią programą. Esu numatęs maždaug 17 kūrinių. Pristatysiu 12 skirtingų senovinių lietuviškų instrumentų.

Į dainų šventę Čikagoje atvyksta ir Lietuvoje populiarų folkloro, džiaz, kitų stilių atlikėja Rasa Serra. Judu pažįstami. Ar dažnai kartu koncertuojate?

Su Rasa susipažinome, kai ji man paskambino ieškodama žmogaus, su kuriuo galėtų kartu muzikuoti. Tuo metu aš pats ieškojau etno vokalo, taigi mūsų mintys sutapo. Rasa man buvo atradimas. Esame subūrę tris skirtingus kolektyvus, koncertuojame įvairiuose renginiuose, muzikos festivaliuose.

Ar šventinio savaitgalio renginiuose, skirtuose JAV lietuvių visuomenei, drauge su Rasa atliksite bendrus kūrinius?

Taip. Visa koncertų, skirtų bendruomenėms, programos esmė ir yra pasirodymas kartu su Rasa. O pačioje dainų šventėje numatyti keli bendri kūriniai. Su džiaugsmu abu repetuojame ir nekantriai laukiame liepos.

Dėkoju, Sauliau, už nuostabią galimybę jus pažinti iš arčiau. Sėkmės Italijoje, Milano „Expo 2015“ pasaulinėje parodoje, kelionei į kuria, sakėte, lagaminai jau sukrauti ir kurioje atstovausite Lietuvai. Iki pasimatymo Čikagoje.

Jolanta Urbietienė

GIMTADIENĮ BEŠVENČIANT

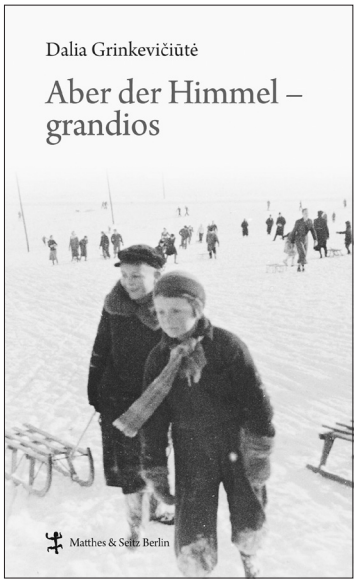
Stacy Lee

*Padėk man surasti
nesurastą laimę,
jeigu ji dar gyva,
aš laikausi vilties
lyg dieviško delno
ir jaučiu, kaip teka diena,
stiklinės grindys
peršviečia rūšį, senas vynas
senesnis už mano metus,
ant sienų paveikslai
didžiuojas egzotika,
(jai tinka be galo ryški spalva),
o vyzdžiuose plazda
uždegtos žvakės
ir staltiesės baltos,
kaip jūros puta,
padėk man surasti
nesurastą laimę,
padėk man tikėti, kad ji
dar gyva.*

BERLYNE PRISTATYTA DALIOS GRINKEVIČIŪTĖS ATSIMINIMŲ KNYGA „LIETUVIAI PRIE LAPTEVŲ JŪROS“

Balandžio 13 d. Konrado Adenauerio fonde surengtas Dalios Grinkevičiūtės atsiminimų knygos „Lietuviai prie Laptevų jūros“ pristatymas. Didelio dėmesio sulaukusiame renginyje buvo nušviesti tragiškieji sovietinės okupacijos metai, kai tūkstančiai Lietuvos gyventojų buvo išvežti į Sibiro darbo lagerius ir tremties vietas, iš kurių didelė tremtinių dalis negrįžo, bei kritiškai įvertintos komunistinių nusikaltimų ignoravimo ir stalinistinio režimo rehabilitavimo apraiškos Rusijoje.

Įžanginį žodį taręs ambasadorius Deividas Matulionis atkreipė dėmesį į kol kas dar kartais nepakankamą stalinistinių nusikaltimų vertinimą Europoje ir pabrėžė, kad sovietinis totalitarizmas turi tapti neatskiriama bendrosios Europos istorinės atminties dalimi. „Privalu pripažinti,

pasmerkti ir išsaugoti tragišką atmintį apie visus nusikaltimus žmogiškumui. Tai elementari pagarba istorijai ir totalitarinių režimų priespaudą patyrusioms aukoms”, - teigė ambasadorius.

Pristatymo metu Dalios Grinkevičiūtės skaudžios patirties atsiminimų knygą

K. Zimmerman,
Painsville TWP, OH 45
A. Muliolis, Euclid, OH 27
G. Bartkus, Mansfield, OH 25
J. Stuopis, Sharon, MA 20
A. Žumbakis,
S. Richmond Hill, NY 20
R. Dovydaitis,
N. Abington TWP, PA 15
B. Banaitis, Plymouth, MA.. 5
A. Garolis, Portland, OR 5

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

ISTORINĖ LIETUVIO SĖKMĖ – LAIMĖJO 7,6 MLN. EUR

7 mln. 643 tūkst. eurų arba daugiau kaip 26 mln. litų – tiek pinigų gegužės 15 d. loterijoje „Eurojackpot“ laimėjo žaidėjas su Kaune pirktu bilietu.

Tai jau antras solidus lietuvių laimėjimas šioje loterijoje per pastarąsias tris savaites ir didžiausias kada nors Lietuvoje laimėtas loterijos prizas.

Gegužės 15 d. vakarą išriedėję loterijos „Eurojackpot“ kamuoliukai sėkmę nulėmė kol kas nežinomam žaidėjui iš Lietuvos. Jis arba ji loterijos bilietą pirkė gegužės 15 d., penktadienį Kaune, Kuršių gatvėje įsikūrusioje parduotuvėje „Iki“.

Laimingasis žaidė su kompiuterio parinktais skaičiais. Jis atspėjo penkis pa-

grindinius ir vieną papildomą skaičių ir kartu su dar dviem žaidėjais iš Ispanijos ir Vokietijos pasidalino rekordiškai išaugusį antrąjį „Eurojackpot“ prizą – daugiau kaip 22 milijonus 930 tūkstančių eurų.

Atsiėmęs savo laimėjimo dalį, lietuvis savo sąskaitą papildys 7 643 519,60 Eur (arba daugiau kaip 26 mln. litų). Tai bus didžiausias kada nors išmokėtas laimėjimas Lietuvos loterijų istorijoje.

Paskutiniu metu „Eurojackpot“ žaidėjai varžėsi dėl rekordinių pagrindinio prizo sumų. Lietuviams išskirtinai sekėsi. Balandžio 24 d. garbaus amžiaus kurnietė „Eurojackpot“ lošime taip pat atspėjo penkis pagrindinius ir vieną papildomą

skaičių bei laimėjo daugiau kaip 291 tūkst. Eur. Laimingą bilietą Kėdainiuose „Perlas Plus“ taške pirkė jos dukterė ir padovanojo mamai gimimo dienos proga.

Rekordinis šio gegužės 15 d. „Eurojackpot“ pagrindinis prizas – 90 mln. Eur atiteko vienam žaidėjui iš Čekijos. Tai buvo pirmas kartas „Eurojackpot“ žaidimo istorijoje, kai pagrindinis prizas ne tik pasiekė didžiausią taisyklėse numatytą sumą, bet ir laikėsi savo viršūnėje net dvi savaites. Kadangi pagrindinis prizas daugiau nebeaugo, kur kas daugiau pinigų buvo galima laimėti atspėjus 5 pagrindinius ir vieną papildomą skaičių – gegužės 15 d. prizas siekė daugiau kaip 22 milijonus 930 tūkstančių eurų.

delfi.lt

KATARE LAIMĖJUSI A. PALŠYTĖ IŠKOVOJO KELIALAPĮ Į OLIMPINES ŽAIDYNES

Airinė Palšytė – Lietuvos lengvaatletė, kuri specializuojasi šuolio į aukštį rungtyje. Lietuvos atstovė 2010 m. Pasaulio uždary patalpų lengvosios atletikos čempionate, pasaulio jaunimo vicečempionė. Lietuvos nacionalinio rekordo savininkė.

lt.wikipedia.org

Tik dvi treniruotės, kurių metu buvo šokinėta į aukštį lauke, nesutrukdė įrašyti vardo į Lietuvos istoriją. Du mėnesius po žiemos sezono nešokinėjusi Airinė Palšytė triumfavo prestižiškiausiose komercinėse lengvosios atletikos varžybose pasaulyje. Dohoje (Kataras) vykusiame pirmame Deimantinės lygos etape A. Palšytė persoko į 194 cm aukštį iškeltą kartelę bei tapo pirma lietuve moterimi, kuriai pavyko laimėti šias varžybas.

„Pergalė nustebino, bet negaliu sakyti, kad jos nesitikėjau ar nenorėjau. Buvo sunku, kojos po ilgų skrydžių nebuvo lengvos. Kai pradėjau šokinėti, galvojau, kad dar vis vien nejaučiu aukščio, sektoriaus, techninių niuansų, tad nebuvo lengva, – pasakojo A. Palšytė. – Sunku šokinėti tokiu oru, kai tai dar tik pati pradžia. Bet man patinka karštis ir tai galbūt netgi šiek tiek pagelbėjo.”

A. Palšytės kišenę papildė ne tik solidi premija (etapo nugalėtojai atitenka 10 tūkst. JAV dolerių), bet ir olimpinis kelialapis. Šuolininkė į aukštį

tapo jau aštunta Lietuvos lengvaatlete, iškovojusia teisę dalyvauti Rio de Žaneiro olimpinėse žaidynėse, bei pirmąja techninių rungčių atstove. Ištermės rungčių sportininkai normatyvus galėjo vykdyti nuo šių metų sausio 1 dienos, tuo tarpu likusių rungčių atstovai tik nuo gegužės mėnesio.

A. Palšytė taip pat pasiekė trečią sezono rezultatą pasaulyje. Žiemos sezono metu lietuvė geriausių šuolininkų klasifikacijoje irgi užėmė trečią vietą.

Antrą vietą Deimantinės lygos etape užėmusi rusė Irina Gordejeva taip pat įveikė 194 cm aukštį. Tiesa, lietuvei tą pavyko padaryti iš antro bandymo, o Rusijos lengvaatletei – iš trečio. Asmeninis I. Gordejevos rekordas yra net 204 cm, tai – 14-as rezultatas pasaulyje per visą istoriją. Trečią vietą užėmė britė Isobel Pooley, įveikusi 191 cm.

Beje, pergalę pirmame Deimantinės lygos etape iškovojo vos penki europiečiai – kroatė Sandra Perkovič (disko metimas), suomis Tero Pitkamakis (ieties metimas),

vokietis Davidas Storlas (rutulio stūmimas), graikas Konstandinos Filippidis (šuoliai su kartimi) bei A. Palšytė.

„Pergalė planų nekeičia, dabar žinau, kad tikrai reikia dar daugiau dirbti, nes trūksta sektoriaus ir kartelės pojūčio, bet viskas su laiku. Po varžybų grįšiu į Ispaniją, kur baigsime stovyklą ir tuomet lauks anksčiau suplanuotos varžybos”, – pasakojo A. Palšytė.

Antrame ir trečiame Deimantinės lygos etapuose moterų šuolių į aukštį rungtis nevyks. A. Palšytė jėgas su šuolininkų į aukštį elitu dar kartą išbandys birželio 4 d. Romoje (Italija) bei birželio 7 d. Birmingame (Didžioji Britanija).

Katare nepasisekė disko metikei Zinaidai Sendriūtei. Ji geriausiu trečiuoju bandymu įrankį nuskraidino tik 56,98 m ir liko paskutinė dešimta.

Pergalę iškovojo pasaulio ir olimpinė čempionė kroatė Sandra Perkovič (68,10 m), aplenkusi vokiетę Nadinę Mueller (65,13 m) bei australę Danę Samuels (64,45 m).

LLAF, delfi.lt

LIETUVOS GOLBOLININKAI – PASAULIO ČEMPIONAI

Xinhua nuotr.

Visus dešimt susitikimų laimėjusi Lietuvos rinktinė tapo Tarptautinės aklųjų sporto asociacijos (IBSA) pasau-

lio žaidynių Pietų Korėjoje vyrų golbolo (aklųjų riedulio) turnyro čempione.

Gegužės 17 d. Lietuvos

komanda finale 10:3 (6:1) nugalėjo Kinijos ekipą.

Po keturis įvarčius nugalėtojams pelnė Genrikas Pavliukianecas ir Nerijus Montvydas, po vieną – Marius Zibolis ir Mantas Panovas.

Aukso medaliai taip pat įteikti ir Justui Pazarauskui bei Mantui Brazauskiui.

Varžovų gretose du kartus pasižymėjo Minguyanas Yangas, sykį – Qinquanas Yu.

Bronzos medalius iškovojo Švedijos rinktinė, mače dėl trečiosios vietos 2:0 (0:0) įveikusi Turkijos ekipą. **LRT**

SIŪLO ĮTRAUKTI ŠACHMATŲ PAMOKAS Į PRADINIŲ KLASIŲ PROGRAMĄ

Lietuvos Seimo nare tapusi geriausia Lietuvos šachmatininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen pranešė rengianti siūlymą įtraukti šachmatų pamokas į pradinių klasių mokymo programą.

„Tai yra projektas, skirtas ne auginti čempionus, o bendrojo lavinimo dalykas, kuris būtų naudingas kiekvienam vaikui”, – „Lietuvos ryto televizijai” sakė parlamentarė.

Pasak jos, šachmatų pamo-

kas galėtų vesti bet kuris mokytojas, remdamasis metodine medžiaga. Projektą tikimasi parengti iki rudens sesijos.

Liberalų sąjūdžio atstovė V. Čmilytė-Nielsen Seimo nare tapo pernai balandį. Ji parlamente pakeitė Remigijų Šimašių, kuris išrinktas Vilniaus meru.

Didmeistrė V. Čmilytė-Nielsen yra daugkartinė Lietuvos čempionė, 2011 metais tapo Europos čempione. **LRT**

PERKAME GINTARĄ IR GINTARO DIRBINIUS

Prašau skambinti - tel. –708-603-5494

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

Now serving Lithuanians, including former Tapa Members!

1385 Andrews Ave.
Lakewood, OH 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
[LatvianCredUnion.net](http://www.LatvianCredUnion.net)

Hours: Mon-Wed and Fri 9:00AM-3:00PM
Sun 9:30-10:30AM (Fall-Spring)

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latviancleveland.org &
www.facebook.com/latviancleveland

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.